

LETO VI — ST. 34 — CENA 8 DIN
 Urednik: Srećko Čadež. Odgovorni urednik: Tone Maslo. Uredništvo: Celje, Litoj trg 1. Pošt. pr. 12. Tel. 20-07. Ček. račun 620-1-250 pri NB FLRJ v Celju. Tisk: Tisk Celjske tiskarne. Četrletna naročnina 100, polletna 200, celoletna 400 din. Izhaja vsako soboto. Poština plačana v gotovini.

Savinjski vestnik

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI MESTA CELJA, OKRAJEV CELJA-OKOLICE IN ŠOSTANJA

Kakšna bo vloga ljudskih poslancev

Glede na pomen bodoče Zvezne ljudske skupščine sta se tudi vloga in pomen poslancev znatno povečala. Ljudski poslanci v Ljudski skupščini FLRJ prvega in drugega sklicanja so dosegli zelo velike uspehe. Proti sedanjim poslancem pa smo slišali tudi nekatere tehtne pomisleke. Poslanci niso enako sodelovali v tem zakonodajnem delu skupščine, niso imeli stikov s svojimi volivci, niso prenašali njihovih želja na skupščino itd. K temu je resda pripomogel tudi način dela dosedanje Ljudske skupščine FLRJ. Zasedala je samo nekajkrat na leto in večini poslancev je bila ta dolžnost malone postranski posej. Zaposleni so bili z delom v državni upravi in na drugih položajih. Mnogi poslanci niso imeli dovolj časa, da bi obiskovali volivce in se pogovarjali z njimi, da bi podrobno proučevali zakone, ki so prišli pred Ljudsko skupščino itd. To je delalo doslej le malo ljudskih poslancev.

Z ustavnim zakonom ter novim volilnim zakonom bodo vse te pomanjklivosti glede dela ljudskih poslancev odstranjene. Predvsem bo Zvezna ljudska skupščina zasedala stalno. Sprejemala ne bo samo zakonov, marveč bo s pripravami na glasovanje o zakonih, opravljala tudi večino poslov v zvezi. Ljudska skupščina bo imela dejansko najvišji in centralni položaj v organizaciji oblasti in bo dejansko upravljala državo. Ljudska skupščina bo živ organizem, ki bo imel razne komisije za proučevanje vprašanj iz raznih področij družbenega življenja. Organizirala bo ankete, na plenarnih sejah bodo poslanci obravnavali vse državne posle in drugo.

Ljudski poslanci, člani Zveznega sveta, bodo stalno zbrani. Njihovo glavno opravilo bo, da bodo politični predstavniki ljudstva v najvišjem organu naše države. Državni uslužbenci in sodniki, ki bodo izvoljeni za poslance, bodo prenehali biti uslužbenci tistega dne, ko bo njihov poslanski mandat verificiran. Vsi poslanci Zveznega sveta bodo prejeli stalno mesečno nagrado, ki bo določena po posebnih predpisih. V primeru, če bo poslanec Zveznega sveta razen poslanskih poslov imel še kakšno drugo stalno javno službo zunaj skupščine, ki bo zahtevala mnogo časa, tako da ne bo mogel izpolnjevati svojih obveznosti kot ljudski poslanec, bo lahko Zvezni svet odredil, da bo tak poslanec opravljati samo poslanske posle. Ko bo poslanec, ki je bil državni uslužbenec ali sodnik, potoke poslanski mandat ali ko bo prenehal biti poslanec iz kakih drugih razlogov, se bo lahko vrnil v prejšnjo službo.

Kakor vidimo, bo Zvezna ljudska skupščina zasedala, poslanci Zveznega sveta v njej pa se bodo lahko popolnoma posvetili poslanskim poslom. Poslanci Sveta proizvajalcev Zvezne ljudske skupščine bodo v nekoliko drugačnih položajih prav zaradi vloge Sveta proizvajalcev. Le-ta ne bo zasedal stalno, marveč samo po potrebi v primerih, predvidenih v ustavnem zakonu. Zato bodo poslanci Sveta proizvajalcev prihajali na skupščinska zasedanja v Beograd občasno. Za ta čas bodo imeli pravico do povračila vseh stroškov. Raven tega ustavnega zakona določa, da morajo biti poslanci Sveta proizvajalcev stalno zaposleni v proizvodnji. Izvzeti so samo sindikalni funkcionarji. Brž ko poslanec Sveta proizvajalcev trajno preneha delati v proizvodnji, preneha biti tudi ljudski poslanec.

S. Pengov: Upor

Praznika Primorske na Okroglici se bomo množično udeležili

Deset let je minilo, odkar smo Slovenci in z nami vsi jugoslovanski narodi s krvjo potrdili, da je Slovensko in Hrvaško Primorje naše in samo naše. Z geslom »Tujega nočemo, svojega ne damo!« se je naše zavedno primorsko ljudstvo z dušo in telesom oklenilo svojih hrabrih osvoboditeljev in izbojevalo staro pravdo. Izbojevalo? Da, izbojevalo, kajti prejemale darove v obliki narodnih pravic naše ljudstvo nikdar ni bilo in tudi danes ni vajeno. Pod težko silo mednarodnih političnih razmer smo morali celo kloniti in prepustiti svojemu nenasičenemu in grabežljivemu sosedu na tisoče svojih bratov in sestri. Na politični areni smo priborili tudi Svobodno tržaško ozemlje, na katerem smo hoteli in še želimo mirnega in prijateljskega sožitja s sosednjim narodom. Nikakega šovinizma ni bilo v nas. Narodno in ekonomsko enakopravnost obeh ljudstev smo venomer terjali in ju zagovarjali še danes. Dobro vemo, kaj se dogaja na tem skupnem ozemlju obeh narodov, ki ga z mirno vestjo lahko imenujemo naše. Ničesar tujega ne bi zahtevali. Kako prijateljske, pravilne in miroljubne so naše ponudbe, da bi to ozemlje upravljali skupno, složno in za oba naroda navdse koristno. Toda ne. Naš nestrpni sosed še sega po naši zemlji izven STO, ki ni nikdar bila in ne more postati njegova last.

Po našem miroljubnem in preudarnem voditelju maršalu Titu in po naših predstavniki smo to že nešteto povedali in ve zanje ne samo Organizacija združenih narodov, marveč ves kulturni svet; zato nas od te pravice ne morejo odvajati niti grožnje niti še tako pretkane politične spletke.

Naša vseljunska manifestacija svobodnih narodov Jugoslavije ob 10-letnici priključitve Slovenskega in Hrvaškega Primorja Jugoslaviji, ki bo v dnevi 5. in 6. septembra na Okroglici pri Gorici, zato ne bo nikaka provokacija proti Italiji, marveč zgolj naše vseljunske slavlje v spomin na obletnico in počastitev na tisoče borcev, ki so žrtvovali svoja življenja za našo svobodo in svobodo skozi stoletja zatiranega primorskega ljudstva. Povedali bomo, kako mi rešujemo sporna mednarodna vprašanja in kako mi ravnamo z narodnimi manjšinami, ki imajo v naši državi kot enakopravni narodi popolno prstost za svoj nacionalni, kulturni in gospodarski razvoj.

Če se nas bo na ta praznik zbralo na Okroglici okrog svojih voditeljev nad četrt milijona zavednega in ponosnega ljudstva, pričakujemo, da bo tudi Celje s svojim širokim zaledjem pohitelo tja, kjer bo zbrano vse naše primorsko ljudstvo. Pohitimo s pripravami za udeležbo, da bo ta manifestacija čim lepša, dostojnejša in veličastnejša!

IZ CELJA IN OKOLICE BO ŠLO NA PROSLAVO V OKROGLICI NAD 5500 LJUDI

Največje proslave primorskega ljudstva, ki bo 5. in 6. septembra v Okroglici, se bo iz Celja udeležilo nad 5500 ljudi. V Celju je bilo dne 28. avgusta že okoli 2200 prijavljencev. Najmočnejše bodo zastopani naslednji celjski kolektivi: Beton, Cinkarna, Graditelj, Tovarna emajlirane posode, Okrajna združena zveza in Tovarna perila.

V okolici so zbrali v tem času nad 3200 prijavljencev. Od tam se bo slovesnosti v Okroglici udeležilo največ ljudi iz naslednjih podjetij in krajev: Železarna Štore, Zabukovca, Griže, Sentjurij, Laško, Rečica pri Laškem, Rogaska Slatina itd.

Iz Celja in okolice bodo šle na proslavo tudi nekatere kompletne godbe na pihala, kot »Prešernova« iz Celja, zabukovška, štorska in rudarska iz Rečice pri Laškem in morda še katera druga. Tamburaši »Prešerna« iz Celja so na Primorskem nastopili že v četrtek.

STAJERSKA BO DAROVALA ČETRTI PREKOMORSKI BRIGADI PRAPOR

V sredo je bil v Celju sestanek predstavnikov organizacij ZB iz vse Stajerske, kjer so sklenili Četrti prekomorski brigadi pokloniti prapor, ki bo nosil tudi trak z napisom: Četrti prekomorski brigadi ob priliki zboru primorskih brigad poklonila slovenska Stajerska.

BORCI PRIMORSKIH IN PREKOMORSKIH BRIGAD BODO ODLIKOVANI

Mestni in okrajni odbori ZB so v teh dneh zbrali podatke o vseh borcih primorskih in prekomorskih brigad, ki jih bodo predložili Ljudski skupščini v Beogradu za odlikovanje. Po pomanjkljivih podatkih je v Celju okoli 50 takih borcev, v okolici pa tudi nad trideset.

Letošnji vojaški manevri bodo preizkušnja n manifestacija naše obrambne moči

Pregovor pravi, da mora imeti država, ki želi mir, močno armado. Prav zaradi tega posvečamo v naši domovini tolikšno skrb razvoju naše Ljudske armade, ker vemo, da nam edino ta lahko jamči mirno izgradnjo socializma, da je le na ta način mogoče brzdati imperialistične apetite agresivnih režimov. Zlasti v našem primeru, ko smo skoraj od vseh strani obkroženi s sovražno razpoloženimi vladavinami, je moč naše armade najbolj potrebna.

Naša Ljudska jugoslovanska armada, ki je vzrasla iz borbe proti okupatorju in domačim izdajalcem, je v letih po vojni v mnogem napredovala. Poleg moderne vojaške opreme, orožja in drugih sredstev, jo odlikuje nezlomljiv duh ljubezni do domovine, svobode in nezavisnosti. V socialističnem značaju je dvojna moč naše armade.

Ko bo naslednji terek začetek drugega manevra po osvoboditvi, bo vse naše ljudstvo z zanimanjem sledilo tej manifestaciji naše obrambne moči. Ljudstvo in armada sta pri nas tesno povezani. Pa ne samo naši narodi, ves miroljuben svet, vsi resnično napredni sloji v svetu bodo v teh manevrih z zadoščanjem gledali preizkušnjo moči resnega pobornika miru, ki svetu lahko zagotovi, da bo odločno branil miroljubni svet pred agresijo.

Treba pa je istočasno opozoriti na sovražne parole, ki so v tej zvezi nastale. Tisti, ki take govornice širijo, gotovo niso veseli naše vojaške moči, zato tudi zlobno natočujejo, da bi prebivalstvo zmedli in mu omajali vero v našo obrambno moč. Govornice izhajajo tako iz informbirojevskih labirintov kakor tudi s strani prenapetih reaktoriarjev, ki se oslanjajo na zapadno plat.

Tendenciozno podla so natočevanja, da so letošnji manevri na zahtevo angloamerikancev. Če bodo prisostvovali

nekateri predstavniki zapadnih armad, še ni rečeno, da bodo te manevre tudi vodili. Tudi včasih so pri manevrih sodelovali, oziroma opazovali, tuji vojaški atašeji, saj to je vendar njihova dolžnost. Tudi za preizkušnjo, kako znamo ravnati z orožjem, ki nam ga je zapad poslal, ne gre. Zapad nam gotovo ni poslal orožja zato, da bi lahko sedaj samovoljno poveljeval o njegovi uporabi in si podvrgel našo obojeno moč. Zapad nam je orožje poslal le zaradi tega, ker dobro pozna našo armado, ker ve, da lahko v slučaju agresije nanjo v prvi vrsti računa, ker tudi pozna našo svobodoljubnost. Edino v tej črti se pokrivajo naše težnje.

Da bi splašili ljudi, govorijo nekateri podležji, da bodo na manevrih streljali tudi z ostrimi naboji in da bo ne vem koliko mrtvih. S tem hočejo ustvariti pri ljudeh bojazen za svojeje, ki sodelujejo, želijo demoralizirati prebivalstvo in podobno.

Poleg tega pa nekateri, kot že vsa leta po osvoboditvi sem, prerokujejo vojno. Češ, udarili se bomo. Le-ti želijo ustvariti mnenje, da naša politika ni miroljubna, da hočemo zanetiti novo vojno itd. Takim »čvekam« niti nima smisla odgovarjati. Našim poštenim ljudem je itak jasno, da naše državno vodstvo ne bo nikoli podvzelo nobene obojene akcije, če ga v to ne bo prisilil napad na naša svobodna tla. Mi onkraj meja nismo nič izgubili, želimo le povedati vsem, ki bi hoteli pri nas kaj iskati, da bodo v tem primeru našli kvečjemu svoje grobove.

Pošteni državljani mimo te drobne peščice izjem, pričakujemo lep uspeh manevra naše Ljudske armade, ki nam bo vtil še več zaupanja v našo obrambno moč, da bomo v bodoče še bolj prepričani, da smo varni znotraj meja, ki jih branijo naši oboženi sinovi.

Priprave za V. kongres LMS

Ze ves mesec, predvsem pa v preteklem tednu, so bile v Celju konferenčne osnovnih mladinskih organizacij, tako da so priprave za izredno mestno konferenco LMS v glavnem že zaključene in delegati za njo izvoljeni. Sklepi večine konferenc nudijo bogato gradivo za izredno mestno konferenco. Z gotovostjo lahko trdimo, da je mladina v splošnem doumela vlogo mladinske organizacije v sedanji situaciji.

V Tovarni emajlirane posode je mladina na konferenci svoje osnovne organizacije, ki je bila 11. t. m., diskutirala o vlogi mladine v delavskem upravljanju podjetja. Mladinci, člani delavskega sveta in upravnega odbora, doslej mladini o svojem delu niso poročali. Tudi komunisti niso organizaciji LMS nudili potrebne pomoči. Sedaj pa so ustanovili aktiv mladih komunistov, katerega glavna naloga je pomoč tovarniškemu komiteju LMS in politično delo med mladino. Posebna pozornost je bila posvečena velikemu številu neorganizirane mladine v podjetju. Bistvo tega pjava je v slabi dosednji povezavi to-

varniškega komiteja LMS s sekretariati po oddelkih in v slabem političnem delu. Mladina naj v bodoče več čita, sai ima na razpolago bogato knjižnico. Sklepe konference je bil tudi, da se pristopi k dvomesečnemu tekmovanju v čast V. kongresa LMS. Najprej bodo obravnavali pismo CK ZKJ po vseh oddelkih.

Tudi mladina »Potrošnika« in »Specerije« se je v petek, dne 21. t. m. zbrala na konferenco svoje osnovne mladinske organizacije in se pogovorila o svojem dosedanjem delu in bodočih nalogah. Navzoča sta bila tudi direktorja obeh podjetij in sekretar Mestnega komiteja LMS tov. Ivan Veranič, ki je v kratkem nagovoru orisal mladini razvojno pot organizacije LMS v sedanjem obdobju socialistične graditve. V diskusiji so mladinci obravnavali vprašanje odnosa osebe do potrošnika. Eden najvažnejših sklepov je bil, da se prične obravnavati pismo CK ZKJ v osnovni mladinski organizaciji. Mladina je izvolila tudi delegate za izredno mestno konferenco.

Zastopniki celjskih trgovskih podjetij so razpravljali o novi uredbi

Pretekli teden je bila v dvorani Sindikalnega doma v Celju konferenca zastopnikov celjskih trgovskih podjetij, na kateri so v prvi vrsti razpravljali o osnutku uredbe o trgovini. Konferenca sta se med gosti udeležila tudi predsednik ter tajnik republiškega odbora sindikata delavcev in nameščencev trgovskih podjetij tovariš Kovač in tovariš Juren.

Po kratki analizi osnutka uredbe, ki jo je podal tov. Juren, se je razvila precej živahna debata, ki je imela v glavnem dva različna dela. Na eni strani so zastopniki celjskih trgovcev ugovarjali, kakšne negativne posledice bi lahko imelo brezglavo izvrševanje bodoče uredbe, ki zahteva v prvi vrsti decentralizacijo trgovske mreže. Na drugi strani pa so razčlenili tudi stanje, ki je privedlo do tega, da v trgovinah le ni vse tako, kakor bi moralo biti in da je vprašanje odgovornosti kadra do dela in imovine važen činitelj zlasti za delo v bodoče. Ne glede na nekatere neumestne pripombe je bilo iznesenih več dobrih predlogov, ki jih bodo odgovorni činitelji morali upoštevati takrat, kadar se bo postavilo na dnevni red vprašanje decentralizacije zlasti detajlistične trgovske mreže.

Zastopniki celjskih trgovcev v decentralizaciji detajlistične trgovske mreže niso videli nekega koraka naprej. Po njihovem mnenju osamosvojitve seda-

njih poslovalnic v samostojne trgovske enote — prodajalne — ne bo prineslo zaželene konkurenčnosti in s tem borbe za znižanje cen, temveč bi — zlasti brezglavo izvrševanje decentralizacije — lahko prineslo tudi konkurz ene ali druge že sedaj slabo idoče poslovalnice. Po mnenju celjskih trgovcev bi majhne prodajalne spriču negotovega kreditnega sistema, nadalje vprašanja vzdrževanja upravnega aparata, pomanjkanja prevoznih sredstev, skladišč itd. privedlo do še težjega položaja majhnih trgovin. Namesto konkurenčnosti bi se lahko zgodilo tudi to, da bi le-te majhne prodajalne padle v čedalje večjo odvisnost grostov, ki bi na ta način dobivali tudi močnejši monopolni značaj. V celoti so se strinjali s tem, da naj bo decentralizacija izvedena tako, da ne bo gospodarske škode. Zato so predlagali, da naj bi nove enote sestavljali po ena visoko aktivna ter ena morda pasivna trgovska poslovalnica. Nikakor pa niso bili za to, da bi zaradi decentralizacije same zaprli nekatere poslovalnice.

V razpravi okoli števila poslovalnic je bilo ugotovljeno, da je le-te trenutno manj, kakor pa jih je bilo v Celju v predprilski Jugoslaviji. Razprava je tudi potrdila, da v Celju hudo primanjkuje nekaj specialnih trgovin, kakor za glasbila, vezenine itd.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Izpolnitve družbenega plana v okraju Celje-okolica

24. t. m. se je vršilo zasedanje Okrajnega ljudskega odbora, kjer so predvsem obravnavali poročilo gospodarske komisije o sedemmesečnem družbenem planu našega gospodarstva. Ta plan je bil izpolnjen 54% v celoti, po posameznih panogah pa je njegova izpolnitve takale:

Črna metalurgija 123%, kar pa ne odgovarja dejanskemu stanju, ker bo morala banka vrniti 160 milijonov preveč vplačane akumulacije.

Tekstilna industrija 27% izvršitve obveznosti. Tu pa je treba poudariti, da je samo Tekstilna tovarna Prebold dolžna na akumulaciji za prvo polletje 400 milijonov din, prav tako tudi ostala podjetja. Vendar je ta tovarna z znižanjem obratne režeje, z dvigom storilnosti in s komercialnimi možnostmi osvojila nekatera inozemska tržišča. Ugodno stanje je v tovarni Juteks Zalec in v Tovarni volnenih odevj Škofja vas; medtem ko je slabo stanje v Tekstilni tovarni Sempeter, kjer je dana možnost za sanacijo njenega gospodarskega stanja. Poseben problem pa je Tovarna Volna Laško, ki se že nekaj mesecev nahaja v zelo kritičnem gospodarskem stanju. S strani Gospodarskega sveta so bili povzeti vsi ukrepi, da se podjetje reši, in sicer z znižanjem akumulacijske stopnje, garancija obratnega kredita itd. V kolikor bo to uspelo, se bo pokazalo meseca septembra, ko se prične sezona za volnarsko industrijo. Prav tako je poseben problem tudi Tovarna nogavic Polzela, ki izkazuje v letošnjem letu zelo slab uspeh, predvsem v realizaciji svojih proizvodov in slabi kvaliteti.

Usnjarska industrija je dosegla svojo obveznost 70% in tu ni posebne proble-

blematike, drugačna podoba pa je v živilski industriji, tako je na primer tudi Pivovarna Laško v težkem gospodarskem stanju, predvsem zaradi slabe polnilnice, poleg tega pa je že sama realizacija odvisna od vremenskih prilik in cen ostalih alkoholnih pijač.

V lesni industriji je izpolnjen družbeni plan 52%, kar je razumljivo z ozirom na konjunkturo v tej panogi. V kmetijstvu je plan dosegel 57%.

Obrtna podjetja so izpolnila svoje obveznosti 62%, vendar ta številka ni izraz rentabilnosti posameznih obratov, temveč so bile obveznosti nerealno postavljene.

Na zaključku poročila je bilo govora še o proračunu, ki je odvlečen od samega družbenega plana in ugotovljeno je bilo, da je okrajni proračun nekoliko slabši in vključuje 25 milijonov din pozojila, medtem ko je stanje proračunov po občinskih ljudskih odborih precej boljše.

Dalje je bilo govora o vprašanju prometnega davka, ki je v okrajnem proračunu določen 105,780.000 din, dosežen samo 44%, kar pomeni, da je precej pod planom. Najslabša je spet Tovarna nogavic z 31%.

Dohodnina je bila planirana v letu 1953 na 138,068.000 din in je bila dosežena le 50%.

Boljše je stanje izvršitve proračuna po občinskih ljudskih odborih (Konjice, Rogatec, najboljši Strmec in sicer 81%, izdatkov le 55%).

Najvažnejša naloga je potemtakem izhod iz teh proračunskih težav, kar je treba tudi doseči, izterjati je treba nadalje davke, kajti brez tega ni mogoče pričakovati, da bi se cene industrijskim artiklom znižale.

Pogled na svetu

Podoba je, da je doba kislih kumarica za zunanepolitične stolpce nenadoma preminila. Svetu ni prinesla nič posebno dobrega, pač pa novega. Dve bombi sta eksplodirali, ena v Maroku, druga v Perziji: prvo je verjetno položila in sprožila vladajoča francoska buržoazija, druga pa je prijetno »presenetila« Churchillov konservativni kabinet, neprijetno pa tiste, ki so po dogodkih v Egiptu menili, da rjovenje angleškega leva ne vzbuja med človeško favno nobenega strahu več. Maroški sultan je interniran na Korsiki, na Napoleonovem otoku, z Napoleonovimi metodami, ki Napoleonu niso prinesle ničesar dobrega. Tudi sedanji francoski vladi operacija v Maroku ne bo hasnila. Izgovor, da so vsega krivi Amerikanci, ki da so med vojno utrjevali Marokancem hrbenico, ne more držati. Nekaj tisoč Francozov ne more stati na vratu 8 milijonom Marokancem. Načela OZN so splošna in veljavna za vse narode, tudi za Marokance in držati bi se jih morali vsi. To so ob dogodku, na katerega narod Velike revolucije nikoli ne bo mogel biti ponesen, izjavili celo konservativni krogi v Franciji. Res, predstavniki velekapitala in kolonialne rezidence, še niso Francozi. — V Perziji je dr. Mosadik s svojo vlado dosledno jadril proti cilju: potrgati zadnje verige kolonializma in uravnati usodo Perzije brez vmešavanja velesil, izrabiti pa vsako velesilo, tudi SZ, če bi hotela Perziji pomagati, da se reši mogočnih in nevarnih varuhov. Ze se je imenoval regent-ski svet, z njim pa bi bil onemogočen šah, anglofil. Toda prav ko se je govorilo, da ni v Perziji nikogar več, ki bi se dr. Mosadiku mogel upreti in mu prekrizati njegov obračun s šahom, so šahovi pristaši odstranili dr. Mosadika in poklicali iz Rima šaha Rizo Pehlevija. Na Mosadikovo mesto pa je stopil general Zahedi, ugledna politična osebnost.

Nedvomno ti dve »mali revoluciji« ne bosta brez posledic v svetovnih odnosih. V SZ za zdaj še ni odmeva; partijska propaganda in zadnje zasedanje Vrhovnega sovjeta sta skušala v novem kurzu združiti centralizem in nacionalno politiko. Trobentanje o enakopravnosti narodov, da je sirenska piščal za azijska in afriška ljudstva. Na to piščal gode tudi sovjetska nota o Nemčiji, ki je v bistvu propagandnega značaja in kupon za volilni gulaž, ki pa je brez vrednosti tostran in onstran železne zavese. Dovolj je že to, da nota vztraja pri »kontroli« svobodnih volitev v Nemčiji. Volitve bi pač morali delati bajoneti, ljudska volja kjer koli na svetu se ne bi nagmala k socializmu »vodilnega« naroda. O Nemčiji bi lahko rekli, da je za evropsko demokracijo pomembna, da pa je nacizem v dveh desetletjih naredil tudi ogromno moralno škodo, ki jo »revizija« nemškega naroda le težko odpravlja. Glede Nemčije bi veljalo tisto »Zwei Seelen wohnen, ach, in meiner Brust«. Ena govori o kolektivni krivdi Nemcev in je za »Non-Fraternization« z Nemci, češ kolikor je Nemcev zoper hitlerizem, so to le zato, ker ni zmagal. Druga pa veruje v demokratične sile nemškega ljudstva tu in onstran Labe. Vsekakor je problem nemškega naroda sinonim za problem svetovnega mira. Če tega problema Združeni narodi niso zmogli rešiti, potem se vsak pripravljaj na tretji svetovni spopad. »Vojna z notami« glede Nemčije ne bo prinesla odločitve. Treba bo, da bosta obe strani nekaj popustili. Treba bo ubrati drugo pot, kakor na jo je nakazalo točasno zasedanje OZN. Čeprav večina članic OZN želi, da do rezultata glede Koreje pride.

Svet se je tudi mnogo pečal z največjim štrajkom v zgodovini človeštva. Francija je bila »prijana od štrajka«, francoski delavci so pokazali, kaj pomenijo delovne roke v visoki sezoni posebno zato, ker je devizna odedja Franciji vedno nekaj prekratka: z devizami obloženi tuji pa so v teh dneh zapuščali letoviška središča ali pa vsaj iskali vsa mogoča sredstva, da dosežejo »rešilno« mejo. Verjetno francoski delavci od tega štrajka niso pričakovali bistvenega izboljšanja življenjskega standarda, pač pa so vladni in parlamentu dokazali, da niso zadovoljni ne z enim ne z drugim, to je, nezadovoljstvo s sistemom četrte galske republike je v vrstah delavskega razreda vseh narozorov in grup popolno. Kdo bo v tej zamotani situaciji v Franciji posvetil v temo prihodnosti, je res težko reči. La »malais« de France postane prav lahko spet pomemben mejnik v zgodovini sveta.

Bolj po domače se vladna kriza rešuje v Italiji, kjer Pellov kabinet ne predstavlja bistvene novosti. V notranji politiki bodo njegovi ljudje vodili odločno desničarsko politiko, v zunanji pa bodo kramarili z evropsko obrambno skupnostjo, kjer si upajo izmešetariti največje koristi, ker kaj prida k obrambi Evrope prispelati itak ne morejo, niti jih k temu nihče preveč ne vabi. To nam Jugoslovonom, ki smo doprinesli največje žrtve v borbi proti fašizmu, kljub anglo-ameriški politiki v STO od časa do časa jasni lice in obraz.

Sadna drevesa v Št. Ilju doraščajo

V Savinjski, Saleški in Mislinjski dolini je malo sadjarjev, ki ne bi poznali sadjarskega kraja Št. Ilj pri Velenju. Skromna je ta vasica in raztresena po valoviti kotlini med Savinjsko in Saleško dolino, obdana z zelenimi gozdovi in nizkimi hribi, odmaknjena svetu in prometu.

Vse ugodne lege so zasajene s sadnim drevjem, da zreš ob cvetju v pravi raj. Trud se sadjarjem stotero izplača, če ni nesreče kakor v pretekli pomladi, ko je mraz uničil ves pridelek. Sentiljčani bodo to nesrečo težko preboleli.

Sentiljsko drevničarstvo sega v prejšnje stoletje, ko sta bili znani dre-

Drevesni nasadi v Št. Ilju

vesnici Ivana Kranjca in Vrbnjakovega očeta, čigar sinovi — bratje Dolniški so vzgojili do sedaj najmanj cel milijon sadnih drevesc, a poleg tega še vsaj dvakratno količino sadnih podlag, vrtnic itd. Začeli so z drevnicami v Št. Ilju, a danes nadaljujejo z delom največ v bližini Maribora. Mnogo je dobrih sadjarjev, ki so doma v Št. Ilju, med njimi tudi upravnik centralne državne drevnesnice v Ajševici — Jože Glinšek.

Nekdanji šentiljski učitelji so častno sodelovali z besedo in zgledom — med njimi da omenim rajna učitelja Jankoviča in Stoparja ter še živčevca Avgusta Rozmana v Smartnem ob Paki. V sosedni vasi Št. Andražu je deloval učitelj M. Levstik, pozneje v Celju in je bil njegov vpliv na razvoj šentiljskega sadjarstva in drevničarstva velik in blagodejen, vzdeši so mu naslov »sadjarskega apostola«. Mlada srca šentiljskih sadjarčkov so bila posebno dozvetna za sadjarske nauke.

Poleg manjših »hišnih« drevnic nadaljuje sloves drevničarstva v Št. Ilju Jelenova drevnica, ki že nad dvajset let služi sadjarstvu in sadjarjem v splošno zadovoljstvo. Med okupacijo in pozneje je drevničarstvo skoraj zamrlo, ker je bilo takrat važnejše pridelovanje žitaric, a sedaj je drevnica zopet oživela in je zopet dovolj visokih in nizkih drevesc na domačih in angleških podlagah odgojenih — jablan, sliv, hrušk, češenj, breskev i. dr.

V Št. Ilju se še ni pojavil ameriški kapar in tudi vsakoletne natančne kontrole zdravstvenih inšpektorjev Raziskovalnega in kontrolnega zavoda ga niso še našle. Lega Št. Ilja je pač odročna in ker ne uvaža sadja, je ostala ta kotlina zdrava.

Potreba po sadnem drevju narašča čedalje bolj, nastajajo novi sadonosniki, ameriški kapar uničuje stare sadonosnike in naloga drevnesnic je, da vzgajajo za bodoče napredno sadjarstvo čimveč sadnih drevesc, za kar imajo dobre drevnesnice častno vlogo.

P. J.

Letovanje II. izmene otrok okr. Celje-okolica v Bakru

22. julija popoldne so se začeli v telovadnici II. gimnazije zbirati otroci za II. izmeno letovanja v Bakru, večinoma v spremstvu staršev. Istočasno se je tam zbrala tudi uprava letovanja — štirje učitelji in medicinska sestra. Ob 19. uri smo odšli na postajo, kjer je že čakal prostoren vagon. Se zadnji nauki staršev otrokom — Janezek, priden nazaj... Anica, ubogaj... Peter, ne pregloboko v vodo... Ivan, glej, da se boš naučil plavati, pa takoj pliš... — pa se pripočela mamice vzgojiteljem, pazite na mojega, moj je precej živ, še nikoli ni bil sam od doma, malo je poreden, sicer pa je ubogljiv itd....

Pripeljal je vlak, priklopili so nas... mahanje robecev, imejte se dobro, želimo vam lepo vreme, pridite zdravi nazaj... V obeh otrok je žarelo veselje, redke so bile solze, pa se te so se posušile, čim so mamice izginile izpred oči. V vagonu je kot v čebelnem panju. Tu se čuje Kekčeva pesem, tam partizanska pesem, otroci se med seboj spoznavajo, saj so prišli iz različnih krajev in šol okraja. Sprva so se držali skupaj le tisti, ki so se poznali iz šol, kmalu pa se je to začelo mešati. Zivahnost ne popusti vse do Ljubljane. V Ljubljani so nas kar priklopili na vlak proti Reki. Kmalu po polnoči odpelje vlak proti Reki, otroci zaspe, prostora je dovolj. Tu in tam je še kak razboritež, ki bi se rad bil glasen, pa se mora pokoriti večini in utihniti. V vagonu je tišina, vlak enakomerno drda preko Notranjske proti morju. Vzgojno osebje skrbno bdi nad otroki.

Svita se, otroci se prebuja, bližamo se Reki. Se pred postajo Matulji zagledamo v lahni jutranji meglici morje. Morje, morje... Vsa okna so zasedena, zadnji zaspanci se prebude, vse je navdušeno, saj večina otrok še ni videla morja.

Reka. Izstopimo ter se napotimo proti avtobusni postaji, ki je pri pristanišču. Ker smo imeli do odhoda avtobusa še uro in pol časa, smo si ogledali pristanišče. Koliko je bilo vzklikov začudenja, niso se mogli nagledati velikih ladij, žerjavov in raznih naprav. Ob 6. uri smo se z avtobusom odpeljali po krasni asfaltirani cesti v Bakar.

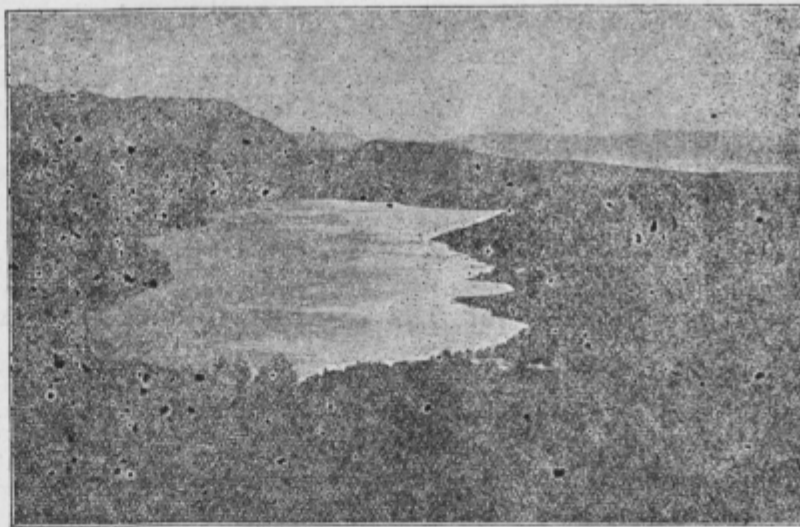
Ob prihodu v dom nas je sprejelo dobro razpoloženo kuhinjsko osebje, radio je igral poskočne melodije. Otroci so odložili prtljago, se umili, razporedili smo jih po spalnicah, popili so kavo in šli k počitku. Dom je bil spomladni v celoti prenovljen, tako je vse čisto in snažno.

Popoldne istega dne smo šli prvič na kopanje. Kopalnice je zavarovano z mrežo ter ima primerno plitvino za neplavalce. Prva ugotovitev je bila, da je več kot polovica otrok neplavalcev. Plavalci so seveda takoj pokazali svoje spretnosti, neplavalci so se pa držali pri kraju, nekateri so si komaj upali namočiti noge. Temu se nismo prav nič čudili, saj večina otrok toliko vode skupaj še ni videla, povrhu je voda še slana in grenka.

Vse življenje teče po določenem dnevnem redu. Ob pol sedmih je vstajanje, nato malo jutranje gimnastike, da se razmigajo še zadnji zaspanci, postiljanje in umivanje. Sledi zbor, dvig zastave ob petju pionirske himne, navodila

upravnika za dotični dan in že gremo k zajtrku.

Po zajtrku je odhod na morje. Kuharice pripravijo malico, ki jo nesemo s seboj na kopalnišče. 25 minut imamo hojo do kopalnišča. Ko se ohladi, zapiska piščalka dežurnega vzgojitelja — znak za kopanje. Pester je pogled, ko vsa masa otrok hkrati začne čofotati po vodi. Vsi hoče vzgojiteljem pokazati, kaj že zna. Nekateri skačejo iz nizkega pomola na glavo, drugi na noge, nekateri kažejo svoje plavalne in potapljaške spretnosti itd. V globino proti mreži smejo samo dobri plavalci v spremstvu vzgojitelja, tudi teh je cel konvoj. Neplavalci se drže plitvine, tam je plavalna šola. Vzgojitelji tam z njimi vadijo osnovne gibe nog in rok. Pri nekaterih gre plavanje prav kmalu, sleherni pri tem požre slane vode, pa to ne moti. Teže je s tistimi, ki se vode boje. Petrček n. pr. v prvih dneh ni upal dalje v vodo kot do kolen, pa še takrat je šklepetal z zobmi od strahu. O vadbi plavanja ni bilo govora, ker se ni upal vleči v vodo, kar skrčil se je potegnili nogo pod sebe. Vsakodnevna vadba z vzgojiteljico Slavico je zalegla,

Bakarski zaliv

Petrček je zaplaval in to prav lepo, zadnje dni se je celo poganjal na glavo. Volja otrok in vztrajnost vzgojiteljev je rodila dobre sadove. Vseh 28 neplavalcev je zaplaval. Pisk piščalka je bil zopet znak — vsi iz vode. Sledila je individualna zaposlitev. Del dečkov se je že doma opremil s trniki in vrvicami. Te so sedaj s pridom namakali v vodo, bolj rečeno, krmili so ribe, ker le redke majhne ribice so zagrabile za trnek, pa je bila takrat večja atrakcija. Tisti, ki niso imeli interesa do ribolova, so se igrali z žogo ali šahirali ali pa se pod kontrolo vozili v čolnu. Zaposlitev je bilo vedno dovolj. V kopalnišču smo bili do 12. ure, nato smo odšli domov h kosilu. Po kosilu sta sledili dve uri počitka. K spanju otroke nismo silili, ker večina tega ni bila vajena od doma, morali pa so biti tiho. Od 15. do 16. ure smo bili zopet na morju. Po prihodu iz popoldanskega kopanja je bil zbor s snemanjem zastave, pohvale in graje,

večerja, večerno razvedrilo in ob pol devetih spanje. Otroci so imeli vsak dan pet obilnih obrokov okusne, izdatne in raznolike hrane ter dovolj raznovrstnega sadja.

2. avgusta smo se z veliko motorno jadrnico odpeljali na izlet v Lovran, 11. avgusta je bil zadnji dan našega letovanja. Vsi otroci, ki ob prihodu niso znači plavati, so pred komisijo morali pokazati svoje plavalne sposobnosti, izdelali so vsi. Sledilo so še plavalne tekme. Pri dečkih je bil prvi Feri iz Sentjurja, pri deklicah Breda iz Vojnika, najboljši skakalec je bil Jože iz Laškega. Zvečer so otroci izvedli posrečeno izbrano skrbno naštudiran kulturni program, zasluže zanj imata vzgojiteljici Slava in Kristina.

Še je čas

da se vpišete v članstvo Prešernove družbe

Obveščamo vse poverjenike in prijatelje dobre knjige, da bomo do preklica nadaljevali z vpisovanjem novih članov Prešernove družbe. Glavni odbor je namreč po zaključenem roku sprejel še nad 1.600 prijav novih članov. Zaradi počitnic in raznih drugih razlogov pa še poverjeniki niso zaključili vpisovanja ter nam zato niso še javili števila članov. V okoli 50 občinah pa je postavljanje poverjeniške mreže močno zakasnilo. Vse to je narekovalo glavnemu odboru, da je določil večjo naklado svojim knjigam kot pa je doslej vpisanih članov. S tem je omogočeno zamudnikom, da se vpišejo v članstvo ter si s tem zagotove prejem 5 dragocenih knjig. Poudarjamo, da ostane članarina 240 din nespremenjena do izida knjig. Kasneje bo le nekaj knjig na razpolago v knjigarnah po knjigotržnih cenah, ki bodo znatno višje.

Ker je naklada omejena, zato pohitite z vpisom, da ne ostane brez knjig Prešernove družbe.

Vse poverjenike pa prosimo, da nam vsakih 15 dni javljajo nove člane, da jih ne bi zaključek vpisovanja presenetil.

GLAVNI ODBOR PREŠERNOVE DRUŽBE

Na zboru volivcev v Pilštanju je bilo živahno

Za območje Drenskega rebra in Lesičnega je bil v šoli na Pilštanju zbor volivcev v takem številu, da so se morali zamudniki zaradi natrpanosti poslužiti hodnika.

Precejšnji del je zavzela razprava o davkih, pri čemer volivci niso štedili z očitki drug drugemu, da je prišlo do marsikakšnega razčiščenja. Jokan Ivan iz Loga pravi, da je vseh teh pritožb kriva največ občinska komisija, ki se je premalo poglobljala v zmogljivost posameznih gospodarstev, še manj pa da bi preverjala današnje stanje zemljiških kultur in površin z vpisi v katastru. Povrnost se vidi že iz tega, da je on za 3. četrtletje obremenjen z 2000 din,

ima 7 za delo nesposobnih ljudi (stariši in otroci), njegov brat Anton pa za priložno enako površino s 30 din. — Lupše Albin je kot večji kmet sorazmerno tudi višje obremenjen in je zvrčal krivdo na okrajnega odbornika Mihaela Križnika. Le-ta je nazorno prikazal, da je previseko obremenitve kriv pritožnik sam, ki vsa dolga leta ni prijavil sprememb v zemljiških površinah in kulturah. — Takšne, ki prejemajo socialno podporo, kakor Toplišek Jožejo iz Pilštanja, se naj oprošča vsakega davka.

Podpredsednik okraja tovariš Krivec je v razpravi odgovoril na vsa vprašanja volivcev. Opazil je, da SZDL ni skrbela za povezavo z ljudmi, da bi jih na sestankih poučila o pravicah in dolžnostih in dokler bo SZDL hroma, se bodo delale tudi grajane napake bodisi pri davkih, obnovi itd.

Potočnik Milan se je pritoževal, da so v Celju pri upravi za davke dostikrat osorni. Ljudje želijo vsaj vladnega postopanja, če že ne morejo dobiti ustreznih odgovorov na svoja vprašanja.

Tovariš Jokanu iz Loga ni razumljivo, zakaj gozdna uprava nerada dovoljuje revnejšim nabiranje suhljadi in zakaj ne odstopi proti nizki odškodnini lesa za drva, ker je znano, da trohni v gozdovih Bohorja na stotine kubikov lesa.

Tudi obnova je sprožila živo razpravo. Slišali smo prošnjo za dodelitev strešnikov, ker si jih je pogorelec v stiski na kratek rok izposodil, sedaj jih pa ne more vrniti upniku, strehe pa tudi ne more razkriti.

Za popravilo občinskih cest in kolevozov je bil sprejet samoprispevek, ki se ravna po velikosti zemlje posameznika. Kdor sam ne bi mogel delati, plača dnevno 300 din oziroma si priskrbi namestnika.

Razprava je pokazala, da so sestanki z volivci potrebni, zato mora biti dnevni red zbora skrbno pripravljen. Pričakujemo, da se bo v bodoče to tudi zgodilo.

ZASTOPNIKI CELJSKIH TRGOVSKIH PODJETIJ SO RAZPRAVLJALI O NOVI UREDBI V TRGOVINI

(Nadaljevanje s 1. strani.)

Med razpravo je padla tudi opazka, če so trgovci v stari Jugoslaviji dobro živeli, zakaj ne bi še danes vse trgovine delale z aktivno bilanco. Ta opazka je sprožila več utemeljitev. Ne gre nam za to, da bi na tem mestu še enkrat razčlenili bistvene razlike med nalogami in vlogo socialistične trgovine v primeri s kapitalistično. Razpravljanje okoli tega vprašanja je pokazalo še drugo, in sicer senčno stran naše trgovine, in ta je premajhna odgovornost do dela, do imovine itd. In prav tu se je pokazalo, da bi decentralizacija odigrala svojo najvažnejšo vlogo. Ni dvoma, da bi se odgovornost celotnega delovnega kolektiva v neki majhni prodajalni povečala, če bi se le-ta znašla v konkurenčni borbi z več sorodnimi trgovinami. Zato je bil v tej zvezi predlog, da naj bi bili poslovodje odgovorni ne samo za prodajo blaga, marveč tudi za njegov nakup. Na splošno pa je treba vzbuditi v trgovskem kadru zavest odgovornosti do dela, zavest odgovornosti do imovine — njegov odnos do te imovine naj bi bil takšen, kakor da bi upravljal s privatno lastnino! — vzbuditi mu je treba ambicijo... skratka, dati mu je treba tudi stimulacije za njegovo delo!

V razpravi o delu celjskih grosistov je bilo predlagano, da naj bi se za specerijsko blago ustanovili v Celju še dve grosistični podjetji.

Na koncu razprave pa so predlagali, da naj bi pri izdajanju novih uredb vselej veljalo pravilo, da te uredbe dobijo svojo zakonito moč šele od dneva objave v Uradnem listu, ne pa, da nekatere uredbe in zakonit dobijo svojo veljavnost tudi za nekaj mesecev nazaj.

KDO JE KRIV, DA JE ODMERA DOHODNIN MED STRMCEM IN FRANKOLOVIM TAKO RAZLIČNA?

Neki posestnik iz vasi Selce, občinski ljudski odbor Strmec, je moral plačati od svojega posestva za leto 1952 62.400 din dohodnine. Njegov najbližji sosed, ki pa spada pod občinski ljudski odbor Frankolovo in ima prav tako veliko posestvo, je plačal za leto 1952 le 21.000 din dohodnine. Vprašamo, od kod ta razlika in ali so zakoni v vsaki občini drugačni? K. M.

Herr Kodella je našel zagovornika

ali če mačku stopiš na rep, zacvili . . .

Pred štirinajstimi dnevi je v našo državo prišel g. Heinz Kodella in se nastanil v Dramljah. Mnogo ljudi v Celju in okolici ga pozna kot znanega nemčurja predvojne Jugoslavije in tešenega sodelavca Nemcev med okupacijo. O tem sem v Slovenskem poročevalcu št. 201 napisal članek, v katerem sem omenil, naj bi temu gospodu odpovedali gostoljubnost v naši državi. Naslednji dan takoj po izidu Slovenskega poročevalca me je v uredništvu obiskala tovarišica Ana Rusova, njegova bivša žena, ki je zanikala resničnost teh izjav, češ da je bil značajan človek itd. itd. Rekla mi je, da naj se o tem pripravim pri tovarišu Franu Rošu in tovarišu mgr. phrm. Fedorju Gradišniku, da vse skupaj ni nič res. Čeprav v nedolžnost g. Kodella nikakor nisem bil prepričan, sem se vendar pozanimal in zvedel za stvari, ki jih g. Kodella in tovarišica Rusova gotovo ne bosta vesela.

SE GOSPOD KODELLA SPOMINJA DOGODKA V KAVARNI »MERKUR«?

Pred vojno je bil g. Kodella stoodstoten nemčur. V službenih listinah si je kot sin slovenske matere dal vpisati kot materin jezik — nemščino! Kot kulturbundovec je bil v stalnih stikih s poznejšimi gestapovci, kot je bil Sepp Jellenz. Se stara Jugoslavija, ki je bila vendar tako popustljiva do nemčurjev, ga je zaradi njegovega delovanja prestavila najprej v Dramlje, ker pa je tudi od tam neprestano »švigal« v Celje na »beratunge«, so ga dali celo v Koprivnico pri Brestanici (Rajhenburgu). Nekoč so ga celjski dijaki zvelikli iz kavarne »Merkur«, sedaj pisarne Narodne banke v Celju, in mu polili bele nogavice, ki jih je izzivalno nosil leta in leta. Tovarišica Rusova pravi sicer, da je imel smolo, da to niso bile bele dokolenke, temveč »precej svetle«. Prav tako pravi tovarišica Rusova, da gospod Kodella ni bil kulturbundovec. Kako pa je ona prišla do tega, da je leta 1941 pred prihodom Nemcev v »Novi dobi« (po izjavi tedanjega urednika tovariša

Pečnika) javno izjavila, da je bila proti svoji vednosti vpisana v Kulturbund in da naj jo ne smatrajo, da je član te organizacije. Kdo jo je potem vpisal, če ne njen mož?

Tovarišica Rusova prav tako pravi, da gospod Kodella ni dal Nemcem podatkov o učiteljih. Pravi, da je zelo značajan mož. Odreka značajnost tovarišu R. Strnadu, sedaj šolskemu upravitelju v Trbovljah, ki ve povedati, da ga je sam zalotil pri risanju zemljevidov in da mu je gospod Kodella izjavil, da se njemu (Strnadu) ne bo nič zgodilo.

»Značaj« gospoda Kodelle lahko podkrepi tudi tovariš Pečnik, ki se je pred vojno moral pripraviti z njim, ko je zasmehoval naše mrtve junake — borce za slovensko Koroško Malgaja in Puncerja.

Seveda bo z dokumenti gospodu Kodelli težko dokazati, če je res dal Gestapu sezname o učitelstvu. Dejstvo pa je, da so Nemci, ko so prišli, že imeli popolne podatke o naših prosvetnih delavcih, saj so iskali take, ki so v treh letih pred okupacijo umrli, ali pa so iskali nekatere tam, kjer so nekoč stanovali, pa so se v teku let preselili. To se pravi, da so bili podatki poslani tri leta pred vojno. In kdo je bil med nemškimi nemčurji najbolj informiran o učitelstvu, če ne gospod Kodella, ki je bil sam učitelj?

Tovarišica Rusova torej trdi, da gospod Kodella ni ničesar kriv, v isti sapi pa prizna, da je imel rdečo legitimacijo in da je bil nemškega duha. To je vendar čisto dovolj, že samo to, poleg ostalega.

Kaj bo gospod Kodella rekel na tole:

Pred dnevi je srečal v Celju svojega bivšega kolega — kot učiteljskega tovariša, ne političnega — tovariša Fedorja Košutnaka. Le-ta mu je seveda — presenečen, da ga vidi — postavil vprašanje, kako da si upa priti. Gospod Kodella mu je ležerno odvrnil, češ, zakaj pa ne.

Ko so leta 1941 selili naše zavedne Slovence v Srbijo, je bil nekje v bližini

tudi g. Kodella. Vprašal je nekdo, kaj se bo s temi ljudmi zgodilo, pa so mu odvrnili, da bodo preseljeni.

Kakšno pripombo je takrat dal gospod Kodella:

»Dass ist alles zum erschiessen!«

Seveda bo g. Kodella tajil, tajil tudi, če bi ga soočili. Toda mi poznamo njegovo preteklost in lahko brez pomisleka verjamemo tistim, ki so bili žrtve fašističnega terorja.

Tovarišica Rusova je sama od sebe, ne da bi jo kaj vprašal, povedala, da se zaradi tega ni po osvoboditvi vrnil v Jugoslavijo, češ, da so mu na konzulat rekli, naj ne gre, če mu je glava kaj vredna. Mislim, da so že vedeli, zakaj, če so mu tako rekli. Seveda je tovarišica Rusova pohitela, da je bilo takrat pri nas nekako brezvladje, da se zadeve niso preverjale in da bi bilo res nevarno, če bi prišel. Taki izgovori so jalovi, če ne celo čudni.

Dobro! Če smatra tovarišica Rusova, da je preteklost »nedokazljiva«, v čemer se pa moti, zakaj je potem ona z njim pri sprehodih po Celju in pri mizi v Vinko-Koper govorila z njim nemško. Gospod Kodella je imel vsa ta leta življenja v Nemčiji dovolj prilike, govoriti nemško in bi tukaj — če tako ljubi Slovenjo — lahko govoril slovensko, saj vendar kot bivši učitelj dobro zna? Čudno je tudi to, da tovarišica Rusova kot učiteljica na slovenski šoli v Celju ni imela toliko nacionalnega ponosa, da bi mu rekla, naj z njo govori v slovenščini. Ne. Tega ni storila. Zakaj, ni težko uganiti.

Takšna je torej resnica o gospodu Kodelli. Spričo teh dejstev pa smo v popolnosti upravičeni odreči g. Kodelli gostoljubnost, kajti zaslužil bi, da ga kljub tujemu državljanstvu, ki ga štiti, postavimo pred poroto njegovih bivših žrtev.

Po vsem tem upam, da bo tudi tovarišici Rusovi jasna krivda človeka, ki ga je vzela v zaščito in da so prav ti ljudje, ki jih je predlagala kot priče o njegovi nedolžnosti, vedeli povedati največ o njegovih grehih. Priporočimo tovarišici Rusovi, ki je bila štiri leta nemška učiteljica, da svoje nazore in meje o narodnem ponosu zadrži zase, ker mi dobro vemo, kje bomo zbirali svoje tovariše, kje prijatelje, pa tudi goste.

Za zaključek še tole: Našim ljudem gotovo še ni jasno, da naša predstavnostva v inozemstvu ne morejo vedeti vselej, kakšen je človek, ki dobi vstopno dovoljenje. Naša dolžost je, da ob takih primerih, kot je obisk g. Kodelle, dvignemo svoj glas, kajti noben pečat ni tako močan, da bi nadkriljeval našo zdravo nacionalno in socialistično zavest. Nikakor pa ne moremo dopustiti, da bi kdo s svojo navzočnostjo blatil naša najsvetejša čustva spoštovanja številnih žrtev.

Gospod Kodella! Če je kje dežela, ki lahko trpi Vašo navzočnost, potem to gotovo ni socialistična Jugoslavija. Le-ta grozot so nam približu, pravzaprav ne bodo nikoli pozabljeni, da bi lahko gledali, kako se hitlerjevski misijonarji vračajo.

J. K.

KODELLI ODPovedana GOSTOLJUBNOST V NAŠI DRŽAVI

Dne 26. 8. t. l. je oddelek za inozemce pri Notranji upravi MLO Celje sporočil, da je odpovedal gostoljubnost g. Heinzu Kodelli, ker je njegov obisk vzbudil ogorčenje med Celjani.

Tudi kmečki človek ima pravico do dobre strokovne knjige

V naši ožji domovini izhaja precej knjig in knjižnih zbir, Čeprav so cene papirja, tiska in vezave precej visoke, je vendarle zlasti med delavci in nametščenci precej zanimanja za dobre in poučne knjige. Mnogo slabše je na vasi. Kmečko ljudstvo je bilo tudi v tem pogledu zelo prikrajšano. Knjige in knjižne zbirke niso prišle v zaželenem obsegu v roke kmečkega ljudstva, ker so ostale v mestih in industrijskih središčih. Kmečki človek ni dobil zlahka dobre, poučne in zanj primerne knjige, ki bi reševala vprašanja iz njegovega življenja in dela, ki bi mu pomagala izboljševati način kmetovanja, ki bi ga zanimala, ker bi jo z lahkoto razumel. Tako je v tem pogledu nastajala vedno večja vrzel.

Zadružna založba »Kmečka knjiga« v Ljubljani (Miklošičeva c. 6) je bila ustanovljena prav zaradi tega, da izpolni to vrzel, da dviga kulturno-prosvetno raven našega kmeta, da mu pomaga iz njegove gmočne in duhovne zaostalosti ter da ga tudi s sredstvi nematerialne prirode usposablja za povečanje kmetijske proizvodnje in za dvig njegove življenjske ravni.

Poleg knjig in knjižnih zbir izdaja založba »Kmečka knjiga« tudi periodičen tisk. Tu je predvsem štirinajstodnevnik »Naša vas«, ki s svojo pestro in zanimivo vsebino ter z bogatimi ilustracijami osvaja naše podeželje. »Naša vas« je list slovenskega kmetijskega združenstva. Izhaja šele eno leto ter pridobiva na svojem pomenu prav sedaj ob sprostitvi našega združenstva in kmetijske proizvodnje.

Revija »Sadjarstvo, vinarstvo, vrtnarstvo«, ki jo sedaj izdaja založba »Kmečka knjiga«, ima že svojo staro tradicijo in je približljiva zlasti med drobnimi proizvajalci sadja, med ljubitelji in gojitelji vinske trte ter med vrtničarji.

»Socialistično kmetijstvo« je znanstvena revija. Izhaja vsak drugi mesec ter je namenjena predvsem agronomskim inženirjem ter kmetijskim tehnikom in drugim strokovnjakom s tega področja.

»Zbornik za kmetijstvo in gozdarstvo« je glasilo naše mlade samostojne fakultete za kmetijstvo, gozdarstvo in veterinarstvo. V njem so objavljene najnovejše znanstvene ugotovitve naših kmetijskih znanstvenih delavcev.

Založba »Kmečka knjiga« je do sedaj izdala 33 kmetijskih strokovnih, poljudnoznanstvenih in leposlovnih knjig ter kmečkih koledarjev. Te knjige obravnavajo najvažnejša vprašanja iz naše kmetijske proizvodnje ter seznanjajo kmetovalce z najnovejšimi ugotovitvami in izkušnjami iz kmetijstva, ki lahko tudi pri nas usodno vplivajo na zboljšanje količine in kakovosti kmetijskih pridelkov in živinoreje. Vsaka kmetijska zadruga ima sezname in popise teh knjig. Mnoge med njimi pa imajo celo te knjige v prodaji, zato stopite do trgovinske poslovalnice najbližje kmetijske zadruge ter zahtevajte neobvezno v pregled te knjige. Če vam bo katera ugajala, jo boste lahko takoj kupili. Opozorite tudi vašo ljudsko knjižnico na te knjige, da jih nabavi za svoje izposojevalce knjig.

Založba »Kmečka knjiga« s svojim delom sicer počasi, a vendarle uspešno prodira na vas, do kmečkih množic ter tako vrši med njimi svoje veliko in koristno poslanstvo.

Kaj pripravlja »Kmečka knjiga« za svojo novo knjižno zbirko?

Za novo leto 1954 pripravila založba »Kmečka knjiga« prav veselo presenečenje. Vsakdo bo lahko dobil prav ceno in koristno knjižno zbirko z velikim kmečkim koledarjem.

Kmečki koledar bo temelj te knjižne zbirke. Vseboval bo mnogo zanimivih in koristnih strokovno-kmetijskih, poljudno-znanstvenih ter leposlovnih sestavkov ter bo prav prijeten branje, ki ga bo kmečki človek prav rad jemal vse leto v roke, saj ga bo opozarjal na vse važne in pomembne opravke v kmetijstvu. Koledar bo zelo bogato ilustriran. Opremljen bo z neštetiimi zanimivimi slikami, ugankami, šalami in drugimi drobnimi zanimivostmi. Uredil ga je znani pisatelj Ignac Koprivec, a slikovno ga je opremil mladi umetnik Ivan Seljak-Copić.

Travnistvo je zanimiva poljudna knjiga, ki jo je napisal naš priznani kmetijski strokovnjak inž. Gvido Fajdiga. Ta knjiga bo seznanila bralca z vsemi vrstami trav in plevelov. Vzbudivila bo veliko zanimanje, saj je bilo po njej že veliko povpraševanje. Knjiga je bogato opremljena s slikami ter bo brez dvoma mnogo prispevala k izboljšanju našega travništva ter s tem posredno tudi naše živinoreje.

Vremenslovje je zanimiva poljudna knjiga, v kateri sta dr. Vital Manohin in France Slokan na preprost in razumljiv način obdelala vsa važna vprašanja iz vremenslovja, s katerimi se poljedelec in vinogradnik ter sploh kmetovalec srečuje vsak dan skozi vse leto, saj ga ravno vreme vzmernirja zaradi prevelike moče, suše, toče, mraza ali vročine ves čas, dokler pridelek ne dozori in ni pospravljen pod varno streho. Ta knjiga bo opremljena s slikami ter bodo v njej tudi vse ljudske izkušnje in izreki o vremenu.

Povesti Prežihovega Vranca bo tretja knjiga te zanimive kmetijske knjižne zbirke. V tej zbirki bodo objavljene najlepše ljudske povesti znanega kmečkega pisatelja in borca za pravice delovnega človeka.

Koledar bo stal 250 din, Travnistvo 160 din, Vremenslovje 100 din ter Zbirka povesti Prežihovega Vranca 100 din, torej vseh pet knjig 610 din. Vsakdo, ki bo te knjige naročil v prednaročilu skupno, jih bo prejel za samo 300 din. Zbirka izide v začetku decembra. Ker se bo tiskala v omejni nakladi, ne odlašajte z naročilom. Prijavite se v najbližji kmetijski združi.

ANEKDOTA O VOLTAIRU

Ko je Voltaire obiskoval jezuitsko gimnazijo, se je nekemu lektorju hudo zameril. Ta je poslej duhovitega Francoza venomer gnjavil in ga skušal ponižati, kjer se je dalo. Nekoč mu je na vsem lepem rekel: »Jan, ali se ti ne zdi čudno, da me venomer spominjaš na osla?«

»Se bolj nenavadno je to, spoštovani abbe, da imava ob istem času močno podobne misli, le s to razliko, da so vaše precej skromnejše od mojih,« je odvrnil Voltaire s prijaznim glasom.

Takih prizorov Slovenci ne bomo nikoli pozabili

Mark Twain:

Kako sem urejeval kmetijski časopis

(Mark Twain oziroma Samuel Clemens) kakor se je v resnici pisal, je živel od leta 1835 do leta 1910 in je bil velik ameriški humorist in mojster črtice v moderni književnosti. Dvignil se je popolnoma sam iz množice in le praktično življenje mu je bila visoka šola. V mladosti je bil ladijski pilot na reki Mississippi, potem pa je — po težki in bedni mladosti — služil na postalni lastnik nekega časopisa, in »privilegiran dvorski norec ameriškega naroda«. Njegova dela so naučila Američane smeha in prid zdravega razuma. Njegova glavna dela so: »Nedolžneži v inozemstvu« — to je humoristična reportaža o potovanjih ameriških turistov po Starem Svetu. Sledile so »Pustolovščine Tom-a Sawyer-ja«, »Potepuh v inozemstvu« in »Huckleberry Finn.« — Pričujoči članek je sicer eno izmed njegovih mladostnih del — vendar je med najbolj humorističnimi, zlasti če ste kdaj živeli na kaki kmetiji.

Ne morem reči, da sem sprejel mesto časopisnega urednika tega kmetijskega časopisa brez vseh hudih slutenj. Kajpak — saj kmetovalec bi tudi ne sprejel povzročitelja neke ladije brez takih hudih slutenj. Toda — živel sem v razmerah, ki so povzročile, da je bila uredniška plača zame odločilne važnosti — rešila bilka. Kaj sem mogel? Stalni urednik časopisa je šel na dopust in jaz sem sprejel po goje, ki mi jih je ponudil, in sem zasedel njegovo mesto.

Občutek, da sem bil zopet zaposlen, je bil sijajen, razkošen, in delal sem ves teden z vnamo in užitek. List je šel v tisk, in čakal sem ves dan — precej zaskrbljen, premišljujoč o tem, ali se bodo ljudje za moje prizadevanje

sploh kaj zmenili. Ko sem proti večeru zapuščal svojo pisarno, je stala na spodnjem koncu stopnišča skupina mož in dečkov. Nenadoma so se umaknili in mi naredili prostor za prehod, in slišal sem, kako so nekateri izmed njih rekli: »To je ON!« — Seveda mi je to ugajalo. — Prihodnjega jutra sem zopet našel podobno skupino pod stopniščem, poleg nje pa še nekatere slučajnostne skupinice in posameznike, ki so me na ulicah z zanimanjem opazovali čez cesto. Skupina pred stopniščem se je razšla in umaknila, ko sem se približal, in slišal sem, kako je nek mož rekel: »Le poglej njegove oči!« — Delal sem se, kakor da bi ne opazil pozornosti, ki sem jo zbujal, toda pravzaprav mi je — v moji skrivni notranjosti — to ugajalo, in ukvarjal sem se že z mislijo, da o tem napišem obširno pismo svoji teti. Povzpel sem se po kratkem stopnišču, in ko sem se bližal vratom, sem slišal razposajene glasove in zvonki smeh. Odprl sem vrata in zagledal sem dva vaška mladeniča — obraza sta jim postala nekako bleda in dolga, ko sta me zagledala; potem sta z velikim hrupom in v naglici skočila skozi okno. Bil sem presenečen!

Cez približno pol ure je vstopil star gospod z bujno brado in s finim, vendar nekoliko zagrenjenim obrazom. Povabil sem ga, naj sede. Zdelo se mi je, da nekaj namerava. Snel je klobuk in ga dal na tla. Potem je iz svojega rdečega, svilenega robca potegnil izvod našega časopisa.

Položil si je časopis na kolena, in si je začel z robcem brisati očala. Medtem me je vprašal:

»Ste vi novi urednik?«
Rekel sem, da sem.
»Ali ste kdajkoli prej urejevali kak kmetijski časopis?«

»Ne,« sem rekel; »to je moj prvi poizkus.«
»Zelo verjetno. Ali ste že kdaj praktično delali v kmetijstvu?«
»Ne; mislim, da nisem.«
»Instinktivno sem čutil, da je tako,« je rekel stari gospod. Dal si je očala na nos, in me je — čez očala — ošinil z ostrim pogledom, medtem pa si je zlagal časopis v primerno obliko. — »Hočem vam prebrati, kaj je v meni zbudilo to slutenjo. Bil je to uvodnik. Poslušajte in glejte, ali ste bili Vi tisti, ki je to napisal:«

— Repo bi naj nikoli ne pulili, kajti to jo poškodeje. Mnogo bolje je, da se pošlje kakega dečka na drevo, da ga strese — no, kaj pravite? Jaz namreč res mislim, da ste Vi avtor tegale...?«
»Kaj pravim? No, mislim, da je dobro. Mislim, da je smiselno in pametno. Brez vsakega dvoma vsako leto milijone in milijone ton repe pokvariyo samo v tem okrožju, ker jo pulijo v na pol dozorelem stanju, medtem ko bi, če bi poslali kakega dečka na drevo, da bi ga stresel...«

»Vi tresite Vašo prababico! Repe ne rastejo na drevesih!«
»A tako, da ne rastejo, kajne? No, kdo pa je rekel, da rastejo? To je le jezikovna figura, poslušajte — kajpak, popolnoma figurarno rabljeno. Vsak človek, ki karkoli o tem razume, vam bo lahko brez nadaljnega povedal, da sem s tem le mislil, naj deček stresa trto.«

Potem je stari možakar vstal in raztrgal svoj časopis v drobne koščke, po teptal jih je z nogami, in je potem še razne stvari razbil s svojo palico, pri čemer je govoril, da ne vem niti toliko kot kaka krava; nato je odšel

in zaloputnil vrata za seboj, skratka, vedel se je tako, da sem si kar mislil, da mu nekaj ne ugaja. Toda — ker nisem vedel, kaj je narobe, mu tudi nisem mogel pomagati.

Kar kmalu po tem dogodku je privihral skozi vrata nekaj dolgi, mrliški stvor, z redkimi kodri, ki so mu viseli do ramen, in teden starim strnokosom po hribih in dolinah njegovega obraza. Ustavil se je, stal je negibno, s prstom na ustnicah, glavo in telo pripognjeno, kakor da bi prisluškoval. Ni se slišalo niti glasu. Še je prisluškoval. — Nič! Potem je obrnil ključ v vratih in je prišel tiho po prstih proti meni, dokler ni bil kak meter, meter in pol od mene. Potem se je zopet ustavil, natančno in z intenzivnim zanimanjem si je ogledal moj obraz, in končno je izvlekel iz prsnega žepa zložen izvod našega časopisa. Rekel je:

»Na, glejte, vi ste to napisali. Preberite mi to — dajte, hitro! Verjemite mi — trpim!«

Bral sem, kakor sledi; in ko so stavki prihajali iz mojih ust, sem lahko opazil, kako mu je postajalo lažje, videl sem kako se mu sproščajo napete mišice, kako strah zapušča njegov obraz, kako prihajata mir in pokoj na njegova lica, kakor usmiljena mesečina preko puste pokrajine:

— Guano (vrsta zelo neprijetno dišečena gnojila, op. prev.) je lepa ptica, toda za njeno rejo je treba veliko skrbnosti. Ne bi ga smeli uvažati pred junjem, in ne pozneje kot v septembru. Pozimi ga moramo držati na toplem prostoru, da tam lahko zvali svoje mladice.

— Jasno je, da bomo imeli zgodnjo sezono. Kar se tiče rži. Zato bo dobro, če kmetovalec postavi svoje preklje za rž že julija namesto avgusta; prav tako naj že julija posadi sadike za ajdo. — Kar se tiče buč — to je priljubljena vrsta jagod pri domačinih v no-

tranjosti New-England-a. (New-England države so morda najvišje civilizirani del ZDA, op. prev.) — Tamkajšnji domačini jo imajo rajši kot robido pri izdelovanju sadnih slaščic, prav tako ji dajejo kot krmi za krave prednost pred malino, ker je bolj izdatna in zato bolj zadovoljuje živino. Buča je edini člen družine oranz, ki lahko uspeva na severu — poleg melone seveda. Toda dosejanja navada, da jo sadijo v vrtovih pred hišami za okras, skupno z ribezom, se sedaj naglo opušta, ker se je izkazalo, da je buča kot senčnato drevo doživela neuspeh.

— Sedaj, ko se bližajo topli dnevi, in se pričenjajo drstiti gosaki...«

Razburjeni poslušalec je skočil proti meni, pričel mi je stiskati desnico, in je rekel:
»No, saj, saj — to bo kar zadostovalo! Sedaj vsaj vem, da sem popolnoma zdrav. Saj ste vi to brali prav natanko tako kot jaz, sleherni besedo. Toda poslušajte, tujec, ko sem to davi prvič čital, sem si rekel, no, nikoli prej tega nisem hotel verjeti, čeprav me prijatelji tako strogo nadzorovali, toda sedaj pa verjamem, da sem n o r ; in ko sem to spoznal, sem grozno zarjul, da bi to lahko slišali tudi v oddaljenosti dveh milj, in napotil sem se, da nekoga ubijem — kajti, veste, vedno sem že vedel, da bo nekoč prišlo do tega — torej bi lahko kar takoj začel! Še enkrat sem prebral enega teh odstavkov — zaradi gotovosti — in potem sem požgal svojo hišo do tal in z a č e l. Pohabil sem nekaj ljudi, nekoga dedca sem pa obesil na drevo, tam ga lahko potem poiščem, če ga potrebujem. Toda prej, sem si mislil, se bom pa še tu notri oglasil, ko že grem mimo. in se popolnoma in dokončno prepričal o tej stvari; in sedaj je gotovo, in rečem vam lahko, da je to velika sreča za tistega dedca, ki vidi.

(Dalje prihodnjic.)

IZ CELJE...

BABNO

V združenem domu na Babnem z veseljem pričakujemo Krasne »Drago Ruth«, ki bo z njo prvič pri nas nastopilo Mestno gledališče Celje.

Predstava bo v soboto, dne 29. t. m. ob 20. uri.

DROBNE NOVICE

Gostilno na Vokaunovem in Starem gradu so opustili. Hišo bodo preuredili v stanovanja. Posetniki Starega gradu pa se lahko okrepčajo v okrepčevalnici Olepševalnega društva pri vходу v grad.

Cene na celjskem trgu so se nekako ustalile in zadnje dni ni opaziti padanja cen raznim pridelkom. Krompir je po 10 do 12 din kilogram, zelje po 8 din, ohrovt po 12 din, fižol v stročju po 26 do 30 din, paradizniki po 22 do 30 din, kumare po 10 do 20 din, paprika po 24 do 40 din, grozdje po 70 din, čebula po 22 do 30 din, česen po 20 do 80 din, pesa po 15 din, lubenice po 20 din. Na trgu je tudi zadostna količina raznega sadja. Cena jabolkam je 18 do 22 din, hruškam 20 do 30 din, slivam 18 do 25 din, breskvam 40 do 60 din za kilogram.

V Smarjeti je imela SZDL množični sestanek, na katerem so razpravljali o potrebi odprtja otroškega vrta v tem okolišču. Tam je precej otrok delavskih

rodbin, ki so v dnevnem času prepuščeni samim sebi. Udeleženci na sestanku so se, razen enega, izrekli za ustanovitev vrta in bodo na merodajnem mestu predlagali, da se otroški vrtec čimprej odpre. Na sestanku so nekateri tudi predlagali, da bi se naj neki osebi, ki ji je bila ob osvoboditvi zaplenjena hiša v Smarjeti, hiša vrnila. Ta predlog pa je večina zavrnila.

Gibanje prebivalcev v Celju

v času od 17. do 22. 8. 1953

Rojenih je bilo 20 deklic in 16 dečkov.

Poročili so se:

Turnšek Stanislav, delavec iz Celja, Prešernova 7 in Vetrin Jožefa, tkalka iz Celja, Lokrovec 24; Kottnik Franc, vodovodni inštalater iz Celja, Cret 21 in Pavčnik Matilda, tov. delavka iz Celja, Zg. Hudinja 157; Huce Marjan, mličnik iz Celja, Breg V. K. 1 in Kosič Stefanija, tov. delavka, Celje, Cret 80; Lenič Stanislav, šofer iz Celja, Kersnikova 4 in Dobnik Marija Jožefa, nameščenka iz Celja, Tomšičev trg 1; Rebešek Ladislav, tov. delavec iz Celja, Dobra 57 in Bračič Magdalena, tkalka iz Celja, Lise 27; Divjak Ivan, avtomekanič iz Celja, Zidaniška 2 in Petere Ljudmila, blagajničarka iz Celja, Zidaniška 2; Knaps Jožet-Gregor, miz. pomočnik iz Celja, Slandrov trg 3 in Deželak Marija, delavka iz Celja, Slandrov trg 3.

Umrli so:

Korošec Katarina, roj. Mauhar, posestnica, stara 78 let iz Celja, Slandrov trg 2; Guček Marjeta, otrok, stara 5 mesecev iz Celja, Tonček Cečve 5; Krempuš Alojzija, roj. Vipotnik, gospodinja, stara 70 let iz Celja, okopi 2; Zupanek Neža, roj. Liliša, gospodinja, stara 61 let iz Celja, Cret 95 in Polšak Miha, posestnik, star 54 let iz Zagorja 75, Trbovlje.

...in zaledija

SLOVENSKE KONJICE

Kmetijska zadruga v Slovenskih Konjicah vsa zadnja leta ni dosegla tistih uspehov kot njene sosedice. Z združitvijo s KZ Škalce pa kaže, da bo krenila na pot boljšega napredka v korist svojih članov. Prvi korak k temu naj bi bil prvi konjiški »Kmečki praznik«, ki bo 13. septembra, pripravljata pa ga KZ Konjice in Tepanje. V okviru tega dne bo največja prireditev živinorejska razstava skupaj s predavanjem o živinoreji, ki ga bo imel ravnatelj kmetijske šole iz Sentjurija tovariš inž. Cizej. — Menijo, da bodo ta dan prignali v Konjice okoli 150 plemenskih krav, ki so že vpisane v rodovnik, dalje 15 do 20 bikov in približno 30 glav mlajše živine, kar je za ta okoliš kar lepo število. Med najboljšje živinorejce bodo razdelili nagrade v skupnem znesku 290.000 dinarjev. Največ sta prispevala OLO in OZZ Celje-okolica (po 70.000 din), RZZ je obljubila 30.000 din, KZ Konjice 60.000 din, KZ Tepanje 40.000 din, kmetijsko posestvo v Konjicah pa je prispevalo 20.000 din. Ze same te številke povedo, da bodo denarne nagrade precej lepe.

Posebni odbor, ki vodi vse priprave, že sedaj skrbi, da bodo Konjice ta dan slavnostno okrašene s slavoloki, mlaji, napisi in podobno. Pričakujejo tudi večje število gostov iz okrajnih in republiških forumov.

Sadna letina, ki bo letos v okolici Konjic precej slabša kot prejšnja leta zaradi majske slane, že sama po sebi

ZREČE

Pred kratkim se je v Zrečah sestala kaj čudna »družina« ljudi, ki so menili, da je sedaj pač napočil njihov čas in da v naši široko sproščeni demokraciji lahko počnejo, kar hočejo. Kot svojo nalogo si je ta »družina« zadala, da sestavi posebno »spomenico«, s katero naj bi minirala vse politično delo v tem kraju, blatila večino zreških funkcionarjev in tako napeljala vodo na svoj politični mlin.

V tej »spomenici« je navedenih kakih 50 ljudi iz Zreč (njeni avtorji pravijo, da je to šele prva pošiljka in da druga še sledi), večina samih funkcionarjev iz terena, tamkajšnje tovarne, KZ itd. Očita se jim razne njihove napake še iz časa okupacije, na drugi strani pa poveljuje človeka, ki so ga partizani zaradi izdajstva kot kulturbundovca likvidirali, kot da je bilo to po nedolžnem izvršeno. Tako nekako po ovinkih so njeni avtorji s »spomenico« obšli tudi predsednico občinskega ljudskega odbora in ljudskega poslanca tovarišico Nino Pokorn, čeprav je menda le malo Zrečanov, ki bi v času okupacije toliko pretrpeli kot prav ona. Posamezniki, ki jih navaja »spomenica«, so za svoje delo med okupacijo (s čimer pa našemu narodu niso škodovali) že bili obsojeni leta 1945 od ljudskega sodišča, s svojim delom po osvoboditvi pa so te napake že davno popravili in jih nima smisla še enkrat izkopavati ter vleči na dan. Lepo število izmed njih je bilo zato sprejetih v vrste komunistov, kjer danes delajo kot aktivni člani te organi-

delu? Kje so njihove zasluge pri tem, kar so si naši narodi v letih po vojni zgradili in ustvarili, ko so se borili za demokratično ureditev v naši državi, kar danes hoče ta »družina« izkoriščati v svoje podne namene? Teh zaslug ni nikjer, ne morejo jih pokazati, zato tudi nimajo nikakršne pravice, izkoriščati našo demokracijo. Pošteni Zrečani so jim to že povedali in to naj si dobro zapomnijo.

TABOR

Divje svinje delajo v zadnjem času veliko škodo v naših hribovitih predelih, posebno na Presedah, na Kozjaku in v Smiklavžu. Škoda je tem bolj občutna, ker sta že slana in toča uničila precejšnji del letošnjih pridelkov. Naši domači in tuji lovci si sicer prizadevajo, da bi zatrli zalego, vendar pa ne najdejo dovolj razumevanja pri kmetih in prizadetih kmetih, ki jim pri prognoh ne nudijo dovolj pomoči. Ker se divje svinje pojavljajo že v celih tropih, se bodo kmetje obvarovali pred večjo škodo le tako, da bodo dali lovčcem potrebno število ljudi na razpolago.

ZB v Taboru hoče postaviti v kraju spomenik padlim partizanom in talcem. Ostalo pa je za enkrat le še pri sklepu, ker ni še izvoljen niti pripravljajni

Mnogo simpatij je pri nas odnesla tudi sekretarka okrajnega odbora SZDL za okraj Celje-okolica tovarišica Helena Borovšak ob priliki njenega obiska pri nas na neki tukajšnji konferenci. Tovarišici Heleni so kot sekretarki okrajne SZL gospodarske, politične in kulturno-prosvetne razmere znane. Zato jo bomo kandidirali za zveznega poslanca.

Po splošnem razpoloženju sočede se bodo naši volivci na svojih sestankih z veliko večino izrekli za obe kandidaturi. Ker nam novi volilni zakon zagotovi pri izbiri poslancev svobodno voljo na najdemokratičnejši način, se zanimanje za volitve pri nas že sedaj pojavlja in dviga. Naš občinski odbor SZDL v Taboru bo s svojim predlogom za obe kandidaturi izrazil le voljo večine domačega ljudstva ter bo na isti način nudil vso svojo pomoč tudi pri izbiri kandidatov v svet proizvajalcev.

IZ RIMSKIH TOPLIC

Pred časom smo čitali v dnevnem časopisu, da se bodo cene alkoholnih pijač znižale, toda šele z novim pridelkom.

Savinjski vestnik je 15. 8. t. l. objavil članek o visokih cenah Okrajnega gostinskega podjetja Rimske Toplice v tako imenovani »Stari pošti«. Kako je

Nekoč zelo pomembno letovišče Rimske Toplice

odbor. Vendar domačini že razpravljajo o tem posamezno in na raznih sestankih. Mnenja, kje bi naj stal spomenik, so različna. Gradbeni odbor doma na Taboru je sicer že izdelal načrt, s katerim se pa mnogi ne strinjajo. Zamisljen je namreč tako, da bi spomenik tvoril obnem vhod v dom na Taboru, kjer se mnogo veseljači in kar ne bi bilo v skladu s pieteto, ki smo jo dolžni našim padlim junakom. Drugi predlog, ki je padel na seji občinskega odbora SZDL, je ta, da bi naj spomenik stal na mestu med občinsko hišo in župniščem. Vsekakor bo treba rešiti ta problem na skupnem sestanku vseh množičnih organizacij, ki ga bo sklical SZ v kratkem.

Nov šport se je pojavil pri nas, in sicer nogomet kar v dvorani našega doma, ki še niti dogotovljen ni in kar pred očmi ljudi, ki bi morali biti prvi kulturonošci v kraju. Razni odtisi mokerke žoge na stenah dvorane kažejo vandalizem ljudi, katerim ljudsko premoženje očitno ni mar. To pričajo tudi potrgani trakovi rolojev in nekaj razbitih šip. Če bomo delali tako naprej, bo ves trud našega gradbenega odbora, ki le s težko muko in s požrtvovalno pomočjo domačih kmetov dokončuje stavbo, zaman.

Čeprav še niso razpisane prihodnje volitve, se naš kraj že pripravlja nanje in tudi že razpravlja o kandidatih. Na zadnjem zboru volivcev v Lokah so se tamkajšnji volivci izrekli za kmečkega poslanca, ki bi znal najbolje zastopati njihove interese. Ta želja, ki so se ji priključili tudi ostali domačini Tabora, se jim bo tudi izpolnila. Občinski odbor SZDL v Taboru, ki prisluškuje željam svojih članov in volivcev, se je pridružil javnemu mnenju in na svoji seji dne 23. t. m. svojim članom in volivcem predlagal kandidaturu za republiškega poslanca bivšega predsednika občine in člana okrajnega odbora SZDL za Celje-okolico, kmeta tovariša Nateka Norberta iz Ponderja. S tem bo izrazil pred zbori volivcev samo voljo večine domačega ljudstva, ki ga pozna kot resnega, preudarnega in v kmetijskem gospodarstvu zelo razgledanega moža in ker pričakuje, da bo zaradi tega najbolje zastopal kmečke interese, njegovo kandidaturu odobrava. To bodo zbori volivcev gotovo dokazali.

Udeležite se

zborovanja
na Okroglici
v največjem številu!

omenjeno podjetje reagiralo na članek? Članek je kajpak izmišljen (tako so govorili nekateri uslužbenci, n. pr. knjigovodkinja itd.) in ker je izmišljen, je bil najboljši odgovor nanj zvišanje cen belemu vinu za 20 din! Morda se po tem članku dvigne še za 20 din?

Odveč je poudarjati, da so Rimske Toplice spriču svoje mineralne vode v nekem smislu letoviški kraj, ki ga obiskujejo delovni ljudje iz vse naše države. Toda treba pa je poudariti, da je tako slepmišljenje s cenami nič drugega kot izemanje naših ljudi in še to, da je upravnik podjetja član ZK! Po svojem prepričanju gotovo ne, kar najlepše dokazuje prav tistih 20 din!

Na kraju želimo, da Okrajni ljudski odbor Celje-okolica že enkrat za vselej intervenira in preda to podjetje občinskemu ljudskemu odboru.

IZ VOJNIKA

Štab za organizacijo udeležbe na proslavi na Okroglici pri občinskem odboru SZDL Vojnik je zelo dobro pristopil k svojemu delu. Po netočnih podatkih se bo proslave udeležilo najmanj 60 zavrednih članov SZDL. Na pomoč organizaciji štaba pa je pristopila tudi Kmetijska zadruga Višnja vas, ki bo z avtobusom odpeljala vse svoje člane in delavce na to pomembno proslavo na Okroglico. V tem primeru pa je zelo žalostna slika, če pogledamo občinsko podjetje Papirnica in žaga Višnja vas, kjer je zaposlenih 36 delavcev, od katerih se zaposlenih proslave udeležili samo trije delavci, medtem ko uslužbenci podjetja za takšno proslavo sploh nimajo interesa.

Tudi mladina iz Vojnika ima veliko zanimanje za to proslavo. Pred nedavnim si je zadala nalogo, da bo do 1. 9. 1953 izvršila svo napeljavo za ozvočenje trga in s tem rešila problem razglaševanja na starodavni način. Na sam dan te proslave pa bodo zvočniki prenašali vesti proslave vsem tistim, ki se proslave ne bodo udeležili.

V nedeljo, dne 23. 8. 1953 je občinski odbor SZDL sklical skupno sejo vseh organizacij, na kateri so obravnavali kandidate za republiško in zvezno skupščino. Brez odstopanja so se zedinili, da bodo predlagali za republiško skupščino tovariša Šumrada in za zvezno skupščino tovariša Kristla iz Soštanj. Kandidata naj bi bila brez sokandidatov, ker volivci iz občine Vojnik zelo dobro poznajo tovariša Šumrada, medtem ko so o dobrem borcu Kristlu že dosti slišali in v kratkem ga bodo tudi spoznali. Kristla so povabili na veliko predvolilno zborovanje, ki bo v mesecu septembru v Vojniku.

Uslužbenci in nameščenci trgovskega podjetja »Potrošnik« v Vojniku dobro sledijo osnutkom uredb v trgovinski dejavnosti. Ker bo po novi ureditvi zmanjšan delokrog poslovalnic, bodo laže odpravljali vsaj dosežane napake in pomanjkljivosti ter uspeli priti na stodostotne plače. Takoj bodo odpravili razne nepotrebne okvare in prodaje nekurantnega blaga. Da navedem samo dva primera, ki sta močno vplivala na plačni fond in 80% plače: v Vojniku imajo magazin, ki zalaga 8 poslovalnic.

V tem magazinu se je pred nedavnim pokvarilo okrog 100 kg klobas. V poslovalnici Dobrna prodajajo križe, ki — razumljivo — v naši družbeni ureditvi ne grejo v promet.

Če pogledamo takšno poslovanje in plače uslužbencev, moramo razumeti, da so uslužbenci v poslovalnicah popolnoma upravičeni, da kritizirajo, ker prejema samo 80% plače. Poleg navedenih primerov pa je še več takšnih napak, n. pr. plačilo mesečnih kart uslužbencem na upravi (in nekaterih poslovalnicah, nepravilno izkoriščanje kamiona in dnevna okvara itd. Po novi uredbi o trgovinski dejavnosti pa si bodo delavci poslovalnice uredili po svoje.

ŠOSTANJ JE DOBIL ENO NAJLEPŠIH POŠT V SLOVENIJI

Dne 16. VIII. 1953 je bila v Soštanju slavnostna otvoritev nove poštne zgradbe v Soštanju, ki je po svojem izgledu med najlepšimi v Sloveniji. Vsa notranjost je urejena v prav lepem, modernem stilu, tako da je vsak obiskovalec, ki vstopi, prijetno presenečen.

Uslužbenci pošte Soštanj so ponosni in srečni nad tem doseženim ciljem, kar se je izrazilo z lepim in peštrim kulturnim programom na samem slavnju. Dobro uspeli solospjevi, deklamacije ter zborna recitacija, ob zaključku kolektiv pošte Soštanj pri novih danih pogojih v bodoče beležil še prav lepe uspehe ter s tem dokazal, da razume še folklorna točka, so nakazali, da bo zahteve socialističnega razvoja naše domovine.

Gibanje prebivalcev v celjski okolici

od 17. do 22. 8. 1953

Rojenih je bilo 10 dečkov in 10 deklic.

Poročili so se:

Lah Alojz, poljedelec iz Zg. Gabernika 16 in Cebular Alojzija, poljedelka iz Topolovca 27, občina Smarje pri Ješah; Suhodolčan Jožef, železnikar iz Loz 24 in Pečnik Olga, sobarica iz Rimskih Toplic 19; Terpija Miran, učitelj iz Polj pri Braniku in Abac Ana, učiteljica iz Kaplje vasi, Prebold; Guzej Milan, poljedelec iz Bukovja 15 in Kolar Antonija, poljedelka iz Trno 12, občina Slivnica pri Celju ter Deželak Albert iz Laškega, rudar in Pfaflar Marija, delavka iz Laškega.

Umrli so:

Jelen Barbara, roj. Jezernik iz Zg. Ponikve št. 6, stara 82 let; Moškoč Marija, posestnica v Zrečah 6, stara 68 let; Ramsak Ivan, dojenček iz Matk, star 1 dan; Goropevec Jeraj, posestnik iz Kaplje vasi, star 85 let; Kramer, roj. Zaveršnik Katarina, gospodinja iz Latkove vasi, stara 70 let; Volovšek Antonija, roj. Gajšek, gospodinja iz Sv. Stefana 25, Slivnica pri Celju. Kukenberg Elizabeta, poljedelka iz Braslovč 66, stara 76 let; Podbregar Alojz, prevzitar iz Črnača vrha, Tabor, star 77 let; Fogler Ignac, učencec iz Srčena, star 14 let; Krajnc Feliks, delavec iz Laškega, star 32 let in Knez Jožef, delavec iz Ojstrega, Laško, star 54 let.

POZOR!

Nudimo v neomejenih količinah

jabolčnik izpod preše

Cena 35 din

(franko tovarna v posodi kupca)

Pohitite z naročilom!

Naročila izvršujemo promptno!

TOVARNA ZA PREDELAVO
SADJA

S A D — CELJE
Telefon 23-38

Iz sodne dvorane

Nepošteni kuhar

43-letni Martinšek Peter je bil zaplen kot vodja kuhinje voj. zdravilišča v Rim. Toplicah. Kot šef kuhinje, si je od avgusta 1952 do konca maja 1953 prilastil za najmanj 113.402 din vrednosti različnih živil, ki so mu bile uradno zaupane. Razen tega je v štedilniku zdraviliške kuhinje namenoma sežgal 20 kg mleka v prahu in 3 kg jajc v prahu ter s tem povzročil zdraviliščno škodo v znesku 3420 din. Njegova žena, Martinšek Helena, je, čeprav je vedela, da je mož poneverjal živila, ista doma prikrivala in jih dalje razpečevala. Oba sta se te dni zagovarjala pri okrožnem sodišču v Celju in bila obsojena: Martinšek Peter na 1 leto in 6 mesecev zopora, Martinšek Helena pa na 8 mesecev zopora. Slednji pa se kazni odloži za dobo dveh let.

Poskus vlioma v trafiko na Polzeli

Okorn Ivan je letos neke noči v juniju poskušal vlomiti v trafiko Palir Julije na Polzeli. Pri vlomilskem poslu pa je bil pregan in se mu vlom ni posrečil. Okrožno sodišče v Celju ga je obsodilo na 4 mesece zopora.

Tatvina vinogradnega kolja in vina

Mraz Franc in Prašnikar Ferdinand sta leta 1951 vzel v vinogradu Racna na Antona pri Radečah 30 kolov, vrednih 1500 din. Ukradeni kolje je Prašnikar porabil za popravilo svojega plota. Mraz Franc sam je novembra 1952 vlomil v zidanico Brečko Marije v Okroglicah pri Trbovljah in vzel 26 litrov vina. Dalje je Mraz meseca marca letos v vinogradu Kosem Karla v Okroglicah porezal 100 žitnih trt in s tem Kosmu povzročil 43.660 dinarjev škode. Mraz in Prašnikar sta bila pri okrožnem sodišču v Celju obsojena, in sicer Mraz na 6 mesecev zopora, Prašnikar pa na 3000 dinarjev denarne kazni.

Slovenske Konjice

narekuje, da bo treba s sadjem, kolikor ga je še ostalo, čim bolj ravnati. Konjiška KZ je že pričela s prvim odkupom ter ga je nekaj tudi že prodala. Po dosedanjih računih ga bo lahko na svojem področju odkupila od 15 do 20 vagonov, kar je približno četrtnina od normalnih letin. Sedaj ga plačujejo po 10 din za kg, predvidevajo pa, da bodo poznejše vrste dražje. Zadruga je uredila tudi že potrebna skladišča in preskrbela embalažo, da bi odkup čim bolj uspel.

Mlačev žita je v okolici Konjic v glavnem že zaključena, le redki posamezniki tega dela še niso opravili. Letošnja letina je zelo dobra in je višja kot zadnja leta. Povsod so mlatilji že z velikimi mlatilnicami, ki jih imajo kmetijske zadruge ali pa nekateri večji kmetje. Kjer se nimajo električnega toka, so mlatilnice na traktorski pogon. Zelo redko kje pa je še slišati mlatilce s cepci, razen visoko ležečih pohorskih kmetij, kamor je večji mlatilni stroj težko pripeljati.

L. V.

Naša družina in mladina

Po otroških igriščih

Celjski cicibančki so dobili še eno igrišče v Jurčičevi ulici ob Savinji. V nedeljo so jim ga izročili s skromno, a pristrčno slovesnostjo. K otvoritvi se je zbralo precej staršev, zlasti pa še otročičev, ki so nestrpno pričakovali, kdaj prerežejo trak in jim odpro vhod v kraj veselja. V trumah in žarečih lic so se usuli na igrišče in naskočili igralne naprave. Najbolj privlačen je bil vrtiljak, okrog katerega in na katerem je bil najhujši drenj. Žal, da je vreme preprečilo cicibančkom čofotanje v čisti vodi tako lepega in vabljivega bazenčka. Živ-žav cicibanov je ob zvokih tamburic trajal vse tja čez poldan.

MLO je po treh letih, odkar je dala AFŽ pobudo za graditev otroških igrišč, uredil svojim najmlajšim letos kar dve igrišči, eno ob Mariborski cesti in to v Jurčičevi ulici. Obe igrišči estetskemu okusu odgovarjata in sta v naprežanju za opleševanje našega mesta znatna pridobitev. Lahko jih pokažemo komurkoli. Glavno pa je, da sta za naše cicibanke pravcato odkritje, kjer bodo prebili dnevno nekaj ur v zabavni igri. Zahlevam sodobnih otroških igrišč odgovarja zlasti to ob Savinji s kopalnim bazenčkom, prhami in peskovnikom. Seveda bo pa treba takoj spomladiti izpopolniti obe igrišči z zelenim prostom, kjer se bodo lahko otročiči povajljali po zeleni tratici, zarajali in igrali z žogo in drugimi igračkami. Pa — načrti so lepi in nadejati se smemo, da bodo v korist zdravega telesnega in duševnega razvoja najmlajših tudi uresničeni.

V mestu imamo sedaj že troje otroških igrišč, če k omenjenima pristejemo ono v parku. S tem pa ni več potrebe po neprimernem igrišču ob savinjskem mostu, ki s tem odpada, da bodo tamkaj lahko uživali svoj mir po klopeh na savinjskem nabrežju starejši ljudje.

V nedeljo ob otvoritvi je bilo opaziti, da so pripeljali svoje malčke na igrišče očetje. Kakopak, mamice so bile zaposlene s pripravami kosila za lačne žledolčke in so morali na igrišče z drobižem očetje. No, pa so bili kar dobre varuške, pa še obrabi so se jim razvedrili spriču otroškega veselja in tudi pomodrovali so lahko med seboj na udobnih klopeh. Kaj mislite, jim bo v škodo, če prebijejo nedeljske dopoldneve med igrivimi in radostnimi otročiči na njihovem vrtičku?

Mnogo zaslug za otvoritev tega otroškega igrišča ima gotovo profesor v pokoji dr. Josip Tominec. Kot sopodnik se je zelo interesiral za gradnjo tega igrišča in pazljivo spremljal gradnjo. Kot smo že pisali, je iz lastnih sredstev prispeval precejšnjo vsoto za gradnjo otroškega igrišča in s tem po-

kazal plemeniti zgled Celjanom. Zeleni bi, da bi mu kot velikemu prijatelju

mladine sledili v njegovi iskreni ljubezni do našega mladega rodu.

Igrišča z vsemi napravami so namenjena le cicibančkom, ne pa večjim, šolskim otrokom. Vrtiljak in druge naprave prenesejo obremenitev le do gotove teže in jih tako ne morejo in ne smejo uporabljati starejši otroci. In še nekaj: starejši so oblastni in objestni pa male izpodrivajo in prikrajšujejo pri užitku. Torej tako: na igrišča naj zahajajo le mali, predšolski otroci, nikakor pa ne večji. To naj upoštevajo starši in o tem svoje otroke pouče.

Igrišča so veljala MLO lepe vsote denarja, ljudskega denarja. Tudi vzdrževanje bo zahtevalo stalne stroške. Komaj so pa igrišča izročili namenu, že so povzročili otroci (večji) na napravah resne poškodbe, ki so že zahtevale draga popravila (gugalnica s čolničkom v Gaberju). Igrišča so last nas* vseh, so ljudska last in bodo mestu in ponos ter malčkom v radost, dokler bodo v uporabnem stanju. Ali je v nas res nekaj nagon po uničevanju in še nismo uspeli privzgojiti si tistega pravega odnosa in čuta spoštovanja in čuvanja ljudske imovine? Starši in otroci, igrišča s svojimi napravami bodo razveseljevala naše male, dokler jih bomo znali spoštovati in pa seveda čuvati!

Kako pa z vedenjem mladine? Pa recimo še besedo, dve o vedenju otrok zlasti onih šolske dobe na igriščih. Čuvaj na igrišču ob Savinji je obupal nad to mladino že prvi dan. »Pobegnili bom,« je dejal nekam obupano, »teh divjakov ni moči krotiti. Mislite, da dajo kaj na besedo? Nalašč nagajajo in uganjajo pobalinstva.« Snažilka na igrišču v Gaberju je potožila jokaje: »Ubojago? Kaj še! Zmerjajo me in kamenje lučajo za menoj, če kaj rečem.«

Tudi to senčno stran mladine je potrebno osvetliti. Zakaj? Zato, da bi vsi vplivali na lepo vedenje mladine v vsakem pogledu in ob vsaki priliki.

CELJSKE BODICE

NADALJEVANJE TIROLARSKÉ

Pred dnevi naš tirolarski možak prišel nam kazat svoje je kolajne, maršal ob Savinji je ko kak urlauber star — Franc-Joževo vojak. Ima pa, bogme, rekvizite fajne... le hohcindra to pot ni nadel, nemara v popravilu portviš je imel? V šivalnici morda klobuk kar cel?? Nič važno ni, četudi ga prodal je na Avstrijsko kakšnemu muzeju, če ga morda v spomin je daroval, brez njega tudi šlo bo — hoja, heju!

Potem se je odmišjal dalje, v mesto, šel je ko umrlih cajtov kak privid, in vse ga je »občudovalo« zvesto, šeš pa je res ponosna tale »rit«!

(Dalje prihodnjič)

OBISK

Po Celju hodi zopet mož, ki ljubil je nekoč le Cilli, čeprav slovenski žulji so ga tukaj prav lepo redili.

Oblačil svoje je noge le v nogavice snežno bele in molil kljukasti je krč, pridigoval ideje smeje.

Kar je snoval, podrla v prah je slavna puška partizanska, a ni zabrisana še kri, ki je pojila tla slovanske.

Po starih potih hodi spet in dobre znanice obiskuje. Zdaj je brez belih nogavic. Kdo ve, če zdaj nas bolj spoštuje???

VINSKI BRAT

— In tudi ti, prijatelj, že z dopusta? Bil si v planinah, na obali, kje? So pljuča tvoja se napila zraka, toto osvežile so ti vodé? Si videl naše zemlje imenitnost in naših spomenikov staro čast? Opazil si, kako z veseljem delom poganja ljudstvo svojo srečo v rast?

Nasmehne se na vse to stari znanec: — Resnično mi biló je prelepó, v Dalmaciji so krème znamenite, tam piješ vino kakor kri sladkó! Vsak dan dva litra srknil sem črnine, ki žile ti polni, srce mehčá. Ponoči spiš kot dete neobgleno in kapljica še v sanje ti kaplja. A ko se zjutraj prebudiš v življenje, te žeja zopet k vinčku napodi in piješ spet in znova si okrogel kot zemlja, ki se z nami vred vrti. A morje, zrak, tovarne, spomeniki, kako bi z njimi žejo si gasil? Vse te prepustil tebi sem, prijatelj! Ti pusti vino mi, dokler bom živ!

SKALNA OBZORJA

Sedaj nam je podjetje »Z morja« serviralo precej neslano reč, ki manjka ji nemara le humorja. Sprememba ta mu pač ne bo odveč — če filmu rečemo — Razvlečena obzorja.

NEVIDNI ČLOVEK

Ta film ima pred vsemi filmi prednost — ne vidna namreč je njegova vrednost!

TRIZE CELJSKI MUSKETIRJI

Družno so hodili peti, pred celjsko banko — serenade. Bolj kot vitki stas deklet so jurji mogli jih ogreti — Za znikanje so še nagrade prilagali v svoj žep napeti.

So družno morali sedeti (kot vsak, ki goljufa in krađe) pred justico pa vsem za zglede. Zdaj morajo kosti še greti v hiši kratke promenade in mea culpa v zboru peti.

CELJSKI »LAMBRETAR«

Morda je Vespa — ne Lambreta, na njej pač znan možak sedi. Rad bi vprašal če dráreka na konto davkov se dobi???

BODICE NA BRALCE...

Prišli so za »bodice« časi kisli, ker bralci so preveč pregresnih misli. Ker v nemoralo so zavili tisto stvar, se zdi potreben kratek komentar: Če kdo odredi kaj ne zna, še nujno ni, da bi bile to baš Amórjeve strasti... in prav tako, če kdo je komu kos, že »moralisti« vihajo svoj nos... češ v tej dvoumnosti tiči resnica...

»Bodice« Mojci nudijo zaščito pred bralcev domišljijo razborito.

PREKLIC

Uredništvo Savinjskega vestnika preklicuje pesem o »Povodni Mojci«, ki je bila objavljena dne 22. VIII. 1953 in prost. da prizadeta oseba opravi neljubo pomoto, ki je nastala zaradi netočnih podatkov, ki jih je uredništvo sprejelo. Uredništvo

DOPOLNJEVALKA

x — x zen — mesec, stara slov. označ.
x — x jek — zdravilno zelišče
x — x sar — odposlanec (tujka)
x — x ena — v širini zmanjšana
x — x čaj — bankrot (srb.)
x — x era — židovsko žensko ime
x — x čar — pisatelj Visoške kronike
x — x mir — svetovni prostor
V vstah zaznamovanih z x (1. in 3.) od zgoraj navzdol čitaš pregovor.

Pristovšek Dušan:

Včasih popoldne, po dobrem obedu, se rad pretegnem kje na travi, kjer sončna gorkota zapolje po krvi in žilah kakor žlahtna starina Slovenskih gor. Mnogokrat storim to, kajti ob teh blaženih urah prihajajo k meni v vas sami lepi spomini, ne da bi jih posebej klical. Kakor dobri duhovi prihajajo in se vrste pred priprtimi očmi. Male postavice sončnih oči in nežnih ust; vesele dogodivščine kje z gora; samotno pohajkovanje po poljih zvečer, ko zemlja dehti, sonce pa izpreminja nebo na zahodu v morje lepote; jutra, ko se pretakajo med hribovi veletoki gostih, belih megla; mesečne noči, ko dehti bezeg in trepetajo zvezde od slasti v objemu mlačnega vetra, diha nasmejanih voda tam na jugu — in še mnogo, mnogo samih neizmerno lepih stvari.

Včeraj pa me je premotil vrag — morda pa je bilo tudi to zlato, toplo sonce, ali — sam bogve, kaj.

Zamikalo me je, da bi po obedu stopil v kako prijazno krčmo, ki jih je toliko po tej ljubi Stajerski, kjer se zliva od mladosti do jeseni v žlahtno trto sončni žar, da se pretopi v težke oktobrske grozde njegova moč.

Zamikalo me je, da bi sedel na verando in mežikal v kozarec in v sonce — kakor star, sit maček, ko je pojedel svojo škodljivo žgancev in mleka, pa prede v naročju s sabo in takim zlatim dnevom zadovoljen.

In sem stopil — ni daleč od hiše do prve gostilne in prav po mojem okusu je postavljena. Namenil sem se torej sestiti na verando in počasi požuliti steklenico piva, pokaditi cigareto in premišljevat o samih lepih stvareh.

Dan je bil nebeški, popje je kar vidno brstelo, vrbe so se barvale rumeno in zrak je dehtel po pomladi.

Sedel sem, potisnil noge daleč pod mizo in nehote segel po cigareta. — O, ne! Kadil pa ne bom, dokler si ne poplaknem ust. — Rad se takole malo trpinčim, da je užitek potem tem večji. Mignil sem »mamič« — sicer je pretež zajetna — in že sta bila na mizi temna steklenka in visok kozarec. Zviška sem natočil, da so bile nad dvema prsti tekočine same pene, počakal, da so se raztopile in pobožno napravil dva, tri požirke. Preudarno sem si zažgal cigareto in prekrasno je bilo potem gle-

Prijatelj

dati sivkaste oblačke, ki so se raztapljali v nebeški sinjini.

Misliti sem začel na polpretekle dogodke v svetu, na tolikotero smrt in nedoumljivo zlobo, na trupla, ki so jih glodalci psi in na granate, ki so ubijale ljudi, katerih misli so bile polne želje po življenju. Mislil sem na vso to strahoto in nisem mogel razumeti, da so trgale granate zemljo in ljudi, da so psi glodalci nemarno zakopana trupla, da so ljudje ubijali in še ubijajo, da je bila sama groza v prav takih pomladnih dneh, ko sta sončna gorkota in južni veter odpira popje in brte. Mislil sem na to in nisem mogel dometi tolikšne zlobe v srcih ljudi in slepote za čudo pomladnega dne.

Slabe volje sem postal vkljub ugodju in sončnem dnevu. Jezil sem se sam nase in misli sem usmerjal zopet na prijetne spomine. Rad sanjam, to je moj opij, moja doza morfija in hašiša. Sanjarije pa vedno povežem s kakim spominom. Pravzaprav je to slaba razvada, pa me nič ne briga kakor ne moti kroničnega pijanca misel na pijačo in morfinista na štrcaljko. In sanjam, kadar mi le dovoli čas in so moje misli prazne dnevnih opravkov in skrbi.

Vse prizadevanje je bilo zaman. Same so se mi vsiljevale puste misli. Spomnil sem se prijatelja — nimam ga več... Ali ga pa morda še imam.

Prav tak dan je bil nekoč, le da je bilo drevje vse v težkem zelenju in iskriilo se je v soncu kakor star liker v brušnih kozarcih. Sedel sem s tistim prijateljem in pila sva vino, počasi sva praznila kozarce in se menila o življenju sedaj. Saj ni tako dolgo tega, dve leti sta mimo, toda bilo je vendar že davno; vsaj videl ga nisem ves ta čas in zdi se mi, da je preteklo že pol življenja, ki drvi, kakor težko obložen voz po klancu navzdol — in zavore odvedujejo. Pri njem so odpovedale že takrat. Leto starejši od mene je prej razmisli o sebi in življenju, kot jaz; to in ono je pametno povedal in zvesto sem ga poslušal.

Bil je malo pesnika, malo vsestranskega umetnika, rad je bil dobre volje in pil je, kadar je dan prinesel veselo družbo in tudi sam je skrbel za zabavo in smeh, kadar mu je le dalo srce. (nadaljevanje)

IZ 38. KONGRESA ESPERANTISTOV

Mednarodna letna univerza

(Del kongresa je bil posvečen Ljudski univerzi.)

Tovrstna LU vzbuja posebno pozornost ne samo med esperantisti, temveč tudi v mednarodnih organizacijah, ker je to edinstven primer visokokvalitetnih predavanj in študij univerzitetnih profesorjev in rektorjev iz raznih delov sveta.

Ta Letna univerza je bila šesta po vrsti. Celotna predavanja so bila razmnožena, da lahko služijo širši javnosti za prevode. Rektor esperantske LU je bil prof. dr. Josip Badalič, član Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti v Zagrebu. Prinašamo kratek program teh predavanj:

Ameriška in švicarska federacija (dr. Edmund Privat — redni profesor pravne fakultete na univerzi v Neuchatelu v Švici). Vsebinska tega predavanja je bila v glavnem: Federalistično gibanje v Severni Ameriki med leti 1766 in 1787 ter v Švici med leti 1830 in 1848.

Esperanto in prevodna umetnost (prof. G. Waringhien, profesor na Britanskem inštitutu v Parizu). Važnost prevoda za razvoj jezika, kjer je treba upoštevati troje pravil prevodne umetnosti: a) razumeti original, b) znati esperanto, c) prevesti v glavnem ne besede, temveč ideje.

Angleško slikarstvo v 18. in 19. stol. (Mag. Reto Rossetti, dipl. predavatelj umetnosti in docent vseučilišča v Birminghamu). Do smrti Sira Godfreja Knellerja (leta 1723) je slikarstvo v Angliji zaviselo več ali manj od nemških in holandskih mojstrov. Samostojno angleško slikarstvo se je začelo šele z angleškim slikarjem Williamom Hogarthom (1698—1764). Njemu so sledili v neprekinjenem nizu slikarji portretov, pejsažev in romantičnih tem.

Kako je nastal metrični sistem (doktor Hugo Sirk, profesor fizike na dunajski univerzi). Predavatelj je govoril o idejah, ki so imele za cilj ustvaritev mednarodnega sistema mer pred francosko revolucijo.

SPREHOD MED ČVEKAMI...

Nenadoma sem padel mednje... — Pš, pš, pš. Ste že slišali. Vojna bo. Zato manevri velikanski...

— Ššššššš. Preveč ljudi je, preveč brezposelnih, nekaj jih hočejo pobiti. — Zatrdno vem, da bo vsak četrti naboj pravi. Vsakega četrtiga ne bo nazaj.

— Beži, beži, saj vsaka krogla ne zadane. Bolj važno je to, da so ti manevri na amerikansko komando.

Pobegnil sem. Med bedaki nimam kaj iskati...

Naslednji dan sem zvedel, da je nje-ga baje zadela kap, drugim pa žene komaj sproti perejo spodnjice. Vsaka četrta čveka jim baje povzroči trebušne težave.

FILMSKO ŽIVLJENJE

SKALNA OBZORJA

Ne pričakujem ravno, da bo tole pisanje kaj prida zaleglo, zato se oglašam kot nekak »eho« na polemike, ki so jih o tem filmu vodili nekateri večji listi v državi.

Ta film je izdelalo podjetje »Jadrans«, ki je v preteklosti pokazalo tudi že boljše stvari, kot so »Skalna obzorja«. In prav zaradi tega bi bil končno že čas, da prenehamo z izgovori, češ, to je mlada umetnost pri nas ter da bi še bolj držalo, dodajamo še priljubljeno frazo »v povojih«.

Film »Skalna obzorja« pravzaprav ni uspel niti v igri niti v režiji, ne fotografiji in tonu, pa tudi v glasbi ne. Daje videz, ko da »dojenček v povojih« raste rakovo pot.

Ker nisem strokovnjak, da bi misel zavil v debel omot strokovnih izrazov, bom kratek.

Prvo, kar v filmu moti, je razvlečenost. To je menda bolezen naših režiserjev, ki daje misliti, če ne režirajo prav zaradi pomanjkanja zmožnosti za prikazovanje notranjih momentov, zgolj zunanje vplive in efekte. Drugo je splošno pomanjkanje dinamike, nepovezanost med prizori itd. Glasba je pretežka. Ne mislim reči, da je pre-resna. Zgodba zahteva resno glasbo, toda instrumentalno je prebučna.

Zgodba sama je vredna filmskega scenarija. Le žal so na račun razvlečenih, za doumevanje sižeja nevažnih scen, prizori psihološkega značaja bili premalo podani. Nekam nerodno je na primer bilo pri dialogih med Malo in revolucionarjem, kjer je takoj načel razglabljanje o ideoloških naspotjih. Tu bi se bilo vredno malo dalj pomuditi in skrajšati dolgovazne prizore hoje, pokrajine in kaj vse še. Lahko trdim, da bi filmu nič ne škodovalo, če bi ga s pametno režijo skrajšali za dve tretjini in bi kot del »omnibus« filma lahko odlično uspel.

Zdi se tudi, da je bil film prehitro narejen. Nič ne bi škodilo, če bi porabili malo več časa, če bi porabili tudi več filmskega traku, čeprav se beograjski kritik razburja nad izdatki za ta film. Mogoče bi na ta način film res nekaj več stal, bi pa na drugi strani

ustvaril večji uspeh v političnem, kulturnem in finančnem pogledu. Mislim, da mi ni treba načenjati vprašanja igre. Kolesarjeva je dobra igralka. Prizor, ko se pogovarja z žandarji, je prepričljiv in edinstven v tem filmu. Gre menda pri tem neuspehu predvsem za scenarij in režijo. Pravijo, da dober režiser napravi čudeže iz največjih laikov — igralcev.

Se zdaleč nimam namena oporekati vrednosti zgodbe in namenu, s katerim je bil film začel. Trdim le to, da je treba od izkušenih filmskih podjetij posnemati le način podajanja, ki pa s politično nianso nima nič skupnega.

C. K.

Za smeh in dobro voljo...

PRI RAČUNSKI URI

Učitelj: — Franček. Jaz posodim tvojemu očetu tri tisoč dinarjev. Tvoj oče se v dolžnem pismu obveže, da bo mesečno vrnil 500 din. Koliko mi bo po petih mesecih še dolžan?
Franček: — Tri jurje...
Učitelj: — ???
Franček: — Poznam svojega očeta.

POTROŠNIŠKA MRZLICA

Luka sreča Jako, ki nosi pod pazduho srednje velik zavoj iz trgovine.
— Kaj si kupil?
— Pet kil nitroglicerina.
— Kaj je to?
— Jaz tudi ne vem. Samo slišal sem, da ga bo zmanjkalo, pa sem hitro kupil.

ZE VE ZAKAJ...

Janezek bo dobil prvo obleko po meri. Krojač je silno prijazen in vpraša:
— Bi podložili ramena z vato, mladi mož?
Janezek zmaže z glavo in tiho pripomni, da bi oče ne slišal:
— Če že morate, potem raje hlače.

Telesna vzgoja in šport

Aletika

CRVENA ZVEZDA: KLADIVAR

V soboto in nedeljo (obakrat s začetkom ob 17. uri) bo v Celju na atletskem stadionu največja atletska prireditelja v letošnji sezoni. V postih bodo atleti Kladivarja imeli najkvalitetnejšo atletsko ekipo v naši državi. Crveno zvezdo iz Beograda, ki uživa tudi v inozemstvu, imenuje kot ena najmočnejših društvenih atletskih ekip v svetu. Na startu bodo videli kar 15 državnih reprezentantov, ki so vsi člani Crvene zvezde. Če pristejemo tem vrhunskim atletom Crvene zvezde še najboljšo atletsko ekipino Kladivarja, potem bo prireditelj v Celju nekakšno ponovitev atletskega državnega prvenstva, na kateri bodo odsotni le državni reprezentanti Partizana.

Kaj lahko pričakujemo od naših atletov in atletin v borbi s tako močnim nasprotnikom? Brez dvoma le najhito število zmag, vendar pa k kvalitativnim rezultatom, ki jim bodo pripomogli, da bodo v III. kolu zvez. lige nabrali toliko točk, ki jih potrebujejo za uvrstitev med najboljšimi ekipami v Jugoslaviji. Moška ekipa se bo borila za svoje 3. mesto, od ženske ekipe pa pričakujemo presenečenje in vzpon na 1. mesto! Res je, da bo nastopila prav moška ekipa močno oslabiljena, tovariš Gradinič Fedor pa je preprečen, da bo domačim atletom uspelo zbrati blizu 30.000 točk!

Odveč bi bilo dati prognoze za posamezne discipline. Atleti Peceelj, Jovančič, Mugoša, Ilič, Miladinović, Čipčić, Jovanović, Janković, Milakov, Rudovanović, Sarčević, Krivokapić so kapacitete evropskega razreda, ki se jim bodo naši atleti težko zoperstavili. Tudi pri ženskah so Radosavljevičeva, Stefanovičeva, Kovačeva in Jovanovičeva nepremagljive v svojih disciplinah. Pričakujemo pa, da se bo celotna moška ekipa atletov Kladivarja prav tako močno oslabiljena, tovariš Gradinič Fedor pa je preprečen, da bo domačim atletom uspelo zbrati blizu 30.000 točk!

KLADIVAR — MED NAJBOLJSIMI V DRŽAVI

Pretekli teden je bilo v Mariboru letošnje državno atletsko prvenstvo, na katerem so celjski atleti in atletinje dosegli nov uspeh, ki jih uvršča med najboljšo atletsko kolektivo v Jugoslaviji. V hudi borbah, kjer je nastopala vsa atletska elita iz države, so naši atleti in atletinje kar uspešno uveljavili. Bilanca osvojenih državnih prvenstev res ni velika — dobili smo le dva državna prvaka Zupančiča in Majcovec — vendar je na prireditvi takšnega formata zahtevano vsako mesto v finalu. In Kladivar je imel vrsto svojih atletov in atletinje med najboljšimi v raznih disciplinah, ki ga v močnem plasmanu uvršča na 3. mesto v državi. Po kriteriju točkovanja finalistov v posameznih disciplinah je največji uspeh na letošnjem prvenstvu dosegla Crvena zvezda iz Beograda s 142 točkami, sledi Partizan s 115,7 ter Kladivar s 83 točkami. Od slovenskih društev se je Odred uvrstil na 6., Zeleničar Maribor na 7., Zeleničar iz Ljubljane in Branik pa na 15. do 16. mesto.

Vipotnik Andrej, o katerem že dalj časa registriramo iz nedelje v nedeljo nove rekorde, je tudi na državnem prvenstvu dosegel na 1500 metrov nov slovenski mladinski rekord s 4:02,0 in 4. mesto na tem tekmovanju. Igor Zupančič je postal državni prvak na 110 m z ovirami, kjer je uspešno zamenjal obojlega Lorgerja, Majcovec pa državna prvakinja v skoku v daljino. Presenetil je tudi Golec Edi z osvojitvijo 2. mesta v metu krogla in si je s tem priboril vstop v državno reprezentanco. V metu diska je Golec dosegel svoj najboljši rezultat in 4. mesto. Mladi Vipotnik je bil uspešen tudi na 800 m in je osvojil 3. mesto. Hanc je na 5000 m dosegel 5., Kopitar in Zupančič 4. in 5. mesto na 400 m z ovirami (Kopitarju je prvič uspelo premagati večletnega državnega reprezentanta v tej disciplini Zupančiča, ki se je v splošno presenečenje uvrstil šele na 5. mesto), Vehovar na 4. mesto v skoku s palico, Kopsa na 5. mesto na 100 m, štafeta 4 x 400 m je na 2. mesto, 4 x 100 m pa na 4. mesto. Od žensk je poleg Majcovec dosegla Slaninškova 3. mesto na 800 m, Grabarjeva 4. mesto v isti disciplini, Celensnikova 3. mesto v metu krogla, Pristovškova 3. mesto v metu kopja in 4. mesto v metu krogla, Knezova 4. mesto v metu krogla, štafeta 4 x 100 m pa 3. mesto, Zeleničnikova 5. mesto na 80 m za prečke, Knezova v isti disciplini 5. mesto, 4. mesto v skoku v daljino in Majcovec 5. mesto na 100 m.

Državno prvenstvo v atletiki je znova dokazalo, da spadajo naši atleti in atletinje v elitni razred in da je trenutno Celje za beograjskima društvoma Crveno zvezdo in Partizanom najmočnejše v državi.

Nogomet

MLADINCI KLADIVARJA — PRVAKI SLOVENIJE

Po končanem nogometnem prvenstvu Slovenije, kjer so nas nogometaši Kladivarja po

dolgih letih razveselili z osvojitvijo 1. mesta v vzhodni skupini in si s tem priborili vstop v Hrvaško-slovensko ligo, smo v preteklem tednu doživeli zopet prijetno presenečenje in nov uspeh v zgodovini celjskega nogometa.

Na finalnem turnirju štirih najboljših mladinskih moštev Slovenije — Odreda in Zeleničarja iz Ljubljane, Branika in Kladivarja — so celjski mladinci išli kot zmagovalci. Od vseh nastopajočih moštev so pokazali največje znanja in so močno prekašali svoje nasprotnike v vseh ozirih. Dobro obvladanje žoge, hitrost, koristna igra z glavo, odkrivanje, smiselne kombinacije in realizatorske sposobnosti napadalcev — to so odlike mladih nogometašev Kladivarja. Oba svoja nasprotnika so obvladali z lahkoto. Branik je sicer imel precej sreče, da ni izšel iz tekme s Kladivarjem močnejše poražen. Rezultat 2:0 ne pokaže realne slike moči obeh moštev. V tej tekmi mladim nogometašem Kladivarja zaradi težkega terena v napadu ni šlo, medtem ko so v polju predvedli lepo igranje, kjer so absolutno prekašali nasprotnika. Piki in Vodeb sta v tej tekmi opravila žogo med drogov. V drugi tekmi za naslov prvaka je Kladivar imel za nasprotnika mlado moštvo Odreda. Zmaga 5:1 (2:0) nam je zgovoren dokaz, da je mladinski nogomet Kladivarja daleč boljše od Odredovega. Zlasti v drugem polčasu so mladinci Kladivarja pokazali igranje, ki je zadovoljila še tako razvijene gledalce. Kar čudili smo se silovitim zaključnim strelom napadalcev, ki so tudi iz večjih daljav skušali doseči gole. Od vseh je bil v napadu kot strellec najbolj uspešen Piki s 3 goli, Vodeb in mali Sega pa sta pridelala še vsak po enega. V celoti lahko trdimo, da je najuspešnejši igralec tega moštva Rojnik v obrambi, ki kaže velike kvalitete. Mnogo za njim ne zaostaja Coklič, ki je v krilski vrsti skoraj nepremagljiv, o napadalcih pa ni potrebno izgubljati besed. Kokotec, Vodeb, Piki in Sega so za sleherni obrambo nevarni nasprotniki, vsi so pa tudi odlični strelci. Hribernik, ki še nima ustaljenega mesta, je koristen povsod in bo poleg Rojnika in Cokliča edina najuspešnejših celjskih nogometašev v prihodnosti. Marzidovšek in Muršič še tu in tam zaostajata za ostalimi mladinci, medtem ko Cafata še ni zrel član tako odlične enajstovke. Vratar Leban ima prav tako vse možnosti, da se razvije v uspešnega vratarja.

Z osvojitvijo slovenskega prvenstva čaka mlade nogometaše Kladivarja odgovorna naloga, da na bližnjem državnem prvenstvu dostojno zastopajo naše mesto in republiko. Tov. Medved, trener Kladivarja, je uspel v kratkem času svojega dela v Celju do uspehov starejših in mladih nogometašev Kladivarja. Njegova metoda dela je pokazala kvalitete rezultate in lahko pričakujemo, da se bodo rezultati njegovih nadaljnjih dela pri nas odražali v novih uspehih na bližnjih tekmovanjih, ki jih nogometni gledalci že težko pričakujejo.

KLADIVAR : BRANIK 5:1 (1:1)

V nočni tekmi je v nedeljo zvečer uspelo domačinom doseči neodločen rezultat proti bližnjemu Braniku iz Maribora. Prvi polčas je pripadal gostom, v katerem so pokazali lepo in hitro igranje, domačine so prekašali v vseh pogledih in so kaj hitro dosegli vodstvo z 2:0. Številni gledalci so pričakovali katastrofo Kladivarja. Branik ni izdržal začasnega tempa in vse bolj so se začeli uveljavljati domačini, ki so proti tehnično boljsemu nasprotniku uporabili taktiko prenosa igre po krilih. V drugem polčasu so domačini po znižanju rezultata na 3:2 zaigrali še bolj pozitivno in so po gosteje napadali gol Branika. Proti koncu igre je Kladivar uspel še enkrat potresti mrežo Branika in je s tem dosegel proti močnemu nasprotniku lep uspeh. Mečeno senco na prijateljsko srečanje meče nešportni izpad Dobrajca, ki je leta in leta s svojo igro razveseljeval številne gledalce. Njegov fizični napad na trenerja Branika Dragičevića, ki ga je močno poškodoval na glavi, ni opravičljiv z nobenimi argumenti. Res se čudimo, da je Dobrajc Radko v tem srečanju bil najbolj oster igralec na igrišču, za zaključek pa se je še toliko spozabil, da je izven igrišča obračunal z Dragičevićem. Morda je njegovi surovi igri močno prispeval tudi Zeleničer »Ludac« in Branika, ki je napravil več hudih prekrškov, morda je temu deloma kriv tudi sodnik Orel, ker ni telemzgerja sifi Dobrajca popustljivo izključil iz igre, pa vse te popustljivosti ne morejo biti olajševalne okolnosti, za brutalen napad na civila izven igrišča. Za tak surov napad bo Dobrajc prejel brez dvoma zaslužen kazeno od nogometnih organov, pa tudi od organov oblasti.

Hokej na travi:

Mladi celjski hokejisti so v prvenstveni tekmi proti večletnemu prvaku Slovenije doma na prav blatem terenu dosegli neodločen rezultat. Brez dvoma predstavlja izid tega srečanja veliki uspeh za domače hokejiste, saj so, v spomladanskem delu v Mariboru bili premagani kar s 5:0! Po prikazani igri in veliki teniski premoči pa bi ob boljšem napadu lahko Kladivar dosegel efektno zmago. V vodstvo so prišli gostje, izenačil pa je mladi Gorišek z

lepo solokcijo in uspešnim zaključnim strelom. Z osvojitvijo ene točke je tudi letos osvojil naslov prvaka Slovenije v tej igri mariborski Zeleničar. Kladivar pa bo verjetno zamenjal mesto z Ilirijo. Zanimaja nas le še odločitev odbora za hokej na travi Slovenije zaradi nešportnega odhoda Ilirije zadnje nedelje iz celjskega igrišča.

Plavanje:

PORAZ CELJSKIH PLAVALCEV

V nedeljo so celjski plavalci doživeli v domačem bazenu svoj letošnji prvi poraz. Rudar iz Trbovelj je preprečevala premagati izmagine iz 6452 točkami. Celjsani so dosegli le 4 prva mesta, vse ostale zmagre pa so pobrali gostje. Ekipa Celja je bila sicer oslabiljena, kljub temu pa je rezultat tega srečanja mizel tuš za plavalce po njihovih letošnjih uspehih.

Košarka:

ZENSKO ZSD CELJA KREPKO NA ZADNJEM MESTU

Mlade igralke košarkarice iz Celja nimajo uspehov v slovenski košarkarski ligi. Letos so utrpelo že peti poraz. V Ljubljani so v nedeljo izgubile proti Zeleničarju s 46:21 (16:11). Kar strinjamo se z ugotovitvijo v Poletu, da je za mladinke Celja konkurenca med članicami premočna in da bi bilo bolje, če ne bi tako zgodaj silile k takšnemu tekmovanju.

Novice iz Griž

Dela na sušilnici gredo h koncu

Spomladi je KZ začela z gradnjo moderne sušilnice za hmelj, ki že sedaj služi svojemu namenu. Čeprav je sušilnica 16 kv. metrov, imajo sušilni polne roke dela, ker v okolici primanjkuje večjih sušilnic. Poleg tega se pa nemoteno nadaljujejo zidarska dela, saj bo v isti stavbi velika garaža, orodjarna, skladišče in stanovanje za hišnika.

Tudi zadrudni dom bo letos dograjen

Po završenih delih na sušilnici bodo takoj pristopili k ometavanju kinodvorane v zadrudnem domu, za katero bodo zabukovski rudarji kupili kinoaparaturu. Poleg tega nameravajo k zadrudnemu domu dograditi še prostore za trgovino in gostilno.

ZB gradi spomenik 127 žrtvam fašizma

V bližini zadrudnega doma nameravajo postaviti spomenik, ki ga dela Bačič Stojan iz Ljubljane. Predstavljal bo partizana s puško in rudarja s svetilko, ker so bili žrtve večinoma rudarji iz Zabukovce. Pred spomenikom bodo uredili park, ki bo krasil okolico zadrudnega doma. V kolikor bo izdelan kip do oktobra, ga bodo že tedaj odkrili, sicer ga bodo preložili na prihodnjo spomlad. Delo bo stalo 1,500.000 dinarjev.

Kdaj bo zaživelo delo mladine?

Mladinski aktiv Griže, ki je bil nekdanji poznan daleč naokrog zaradi svoje dejavnosti, se že ni sestajal dva meseca, odkar je predsedništvo sprejel novi predsednik. Delo tega aktivna je že šepalo od januarja, ko je dolžnost predsednika predal tov. Privošnik. Izgleda, da o delu aktivna premalo vodi računa občinski komite kakor tudi ostale organizacije. Da se bo delo aktivna oživelo, ne sme vaška organizacija ZKJ in SZDL mladino prepuščati samo sebi, temveč delati z njo, da bo mladina v Grižah postala takšna, kakršno zahteva socialistično društvo.

V Zabukovci se radi pretepajo

Zabukovca že dalj časa slovi zaradi stalnih pretepov. To je prišlo do izražaja tudi 16. 8., ko je po uspelem koncertu grupa nergačev ves večer kvarila razpoloženje na veseličnem prostoru. Graja gre predvsem zabukovskim mladincem, ne zaostajajo pa tudi starejši. Ukloniti se mora predvsem Kocol Franc in Vipotnik Jože. Žal je prvi še član ZK (samo na papirju) ali se je v pretepu poslužil celo noža. Zaradi takšnih neredov je direkcija premogovnika v resnih skrbih kako bo stopila na kraj stalnim pretepom. — urh

Logarska dolina, najlepša krcnica slovenskih Alp, postaja to, kar si zasluži. Vsako leto raste obisk v planinskih kočah, ki postajajo ob nedeljskih navalah resno premajhne. Planinsko društvo Celje je zgradilo dom, depandanso in gradi še dalje, kajti število lepote, miru in strmih sten želnih ljudi gre v tisoče. Alpinisti, ki so v letih po vojni ta divji svet opazovali le od daleč in kovali nikdar uresničene načrte, imajo danes prosto pot v ostenja od Ojstrice do Mrzle gore. Dolina in njen biser Okrešelj postajata narodni park in plezalni vrtec Savinjskih Alp, kjer se uči in kuje mladi rod alpinistov. Za prihodnje leto ima Planinsko društvo Celje v načrtu zgraditev še več depandans, verande pri domu in zajezitev divjih hudourniških voda, ki leto za letom zasipujejo ceste in travnate obronke doline. Prvi sneg je že pobelil skalni venec okrog doline, čuti se prvi dah hladne jeseni, ki je v gorah tako svečano-mrka in lepa. Pohiti v ta svet — bogatejši in srečnejši se vrneš!

OBJAVE IN OGLASI

Kmetijska zadruga Prebold sprejme upravnika in samostojnega knjigovodjo. Pismene, ponudbe poslati na KZ Prebold.

GLASBENA SOLA V CELJU

Na drž. glasbeni šoli v Celju bodo sprejmiti izpiti 1. septembra 1955 ob 8. uri. Redna pouk začne 10. septembra 1955.

OBJAVA

Vpisovanje v Vrtec Otona Zupančiča, Aškerčeva ulica 7, bo v sredo 2. septembra od 8. do 10. ure v pisarni II. osnovne šole.

Vpišejo se lahko zdravi otroci od izpolnjenega 3. do 7. leta. Vpis velja tudi za otroke, ki so že obiskovali vrtec.

Uprava vrta

PUTNIKOVI IZLETI

Na Rab v dnevih 12., 13. in 14. septembra 1955, cena aranžmana 2455 din.

Izlet v Trst konec septembra 1955, cena aranžmana 3000 din.

Pohihte s prijavitelj, ker je število mest omejeno. Vse informacije v poslovalnici Pušnik.

POZOR podeželski gledališki odri! Gledališke lasulje ugodno prodam. Frajle Franjo, Celje, Stanetova ulica.

PRODAM živalni stroj »Paffr« (odličen) in štiri prašiče od 40–80 kg. Rajkovič K., Celje, Dečkova cesta 38.

PREVZEMEM zidarska dela v prostem času. Ponudbe na upravo lista.

OPREMLJENO SOBO ali prazno išteta za takoj dve pošteni in mirni uradnici. Ponudbe na upravo lista.

DRZ. ZAVAROVALNI ZAVOD sprejme perfektnega računovodjo. Nastop službe takoj. Zglašiti se pri DOZ, Celje, OF dom.

NAJDIJTELA beleškošene dude, izgubljene dne 26. 8., naprosam, da jo odda proti nagradi na upravo lista.

DVE DIJAKINJI višje gimnazije iščeta stanovanje. Lastno perilo. Ponudbe: Kostanjšek, Celje, Trubarjeva 1.

PREKLICUJEM vse žaljivke, ki sem jih kdaj koli izrekal proti Krulje Mariji iz Pečovja. Vovk Marija, gospodinja, Pečovje.

PREKLICUJEM neresnične besede o tov. Semičarju in se mu zahvaljujem, da je odstopil od sodnega postopka. Jakše Rezi, Celje.

PRODAM dve njeni (neizpostavljeni pliomom, sončna lega). Naslov v upravi lista.

ZAMENJAM prazno sobo v Ljubljani za enako v Celju. Naslov v upravi lista.

PRODAM dober pisalni stroj in veliko ogledalo. Naslov v upravi lista.

SPREJMEM snažno upokojenko z znanjem kuharja in pomoč v gospodinjstvu (v dopolndanskih urah). Nudim hrano in mesečno nagrado po dogovoru. Naslov v upravi lista.

Dr. Čadež Gvido, specialist za bolezn ušes, nosa in grla, ordinira v Celju, Stanetova ulica 20, dnevno od 12. do 13. ure, razen ob sobotah.

NEDELJSKA ZDRAVNIŠKA DEZURNA SLUŽBA. Dne 30. 8. 1955, tov. dr. Bitenc Maks, Celje, Cankarjeva ul. 11. — Nedeljska zdravniška dežurna služba traja od sobote od 18. ure dalje do ponedeljka do 8. ure zjutraj.

KINO UNION CELJE

Od 29. 8. do 3. 9. 1955: »Aretacija«, amer. film. Predstave dnevno ob 18. in 20. uri, ob nedeljah ob 16., 18. in 20. uri.

KINO DOM IN LETNI KINO

Od 27. 8. do 2. 9. 1955: »Ljubezen in strup«, italijanski film.

Predstave kino Dom dnevno ob 18.15 uri ob nedeljah ob 16.15 in 18.15 uri. Letni kino predstave ob 20.15 uri.

IZIDOR HORVAT

'KAMNOLOM

Jernej ni bil ne slep ne gluhi, zavrt pa tudi ne, da ne bi opazil, kako se Tončka nastavlja. Če je splezala na drevo, ga je poklicala: »Nejček, ali jih vidiš, hruške, kako so lepe?« Ko se je potlej postavil pod drevo in nastavljal zijala, je potresla, da je komaj ušel toči debelih sadežev. Zabavalo jo je in smejala se je, da so se ji potresale oble grudi ko debele hruške na vejah. Potem se je spretno spustila na tla, ga pobožala po plavih laseh in sočutno vprašala: »Nejček, ali boli?«

Od zavzetosti je Jernej pozabil zapreti usta in roki sta se mu kar sami od sebe stegovali po njenih hruškah. Kresnila ga je in se poredno zavrtela, da je Jernej mlaskal z jezikom in ga je močno skominalo po sadu.

»Ampak tole mi boš pomagal zanesti domov,« je pokazala Tončka na zvrhan koš jabolok in ga milo pogledala.

Jernej si ni dal dvakrat reči, vse moči je napel in si zadel koš na ramena. Ponesel ga je naravnost na Tončkin dom, v bajto na Slemenih.

Tončkina mati je bila vesela jabolok in fantiča. Prijazna je bila z njim takisto kakor Tončka, da si je Jernej moral priznati: toliko ljubeznivih žensk pa še ne! Prijalo mu je, zato je ostajal pri ženskah čez noč in še delj.

Jernej je kmalu dognal, da so vrata na bajti Ocvirkove Jere odprta na stečaj tudi ponoči. Toda Tončka je bila zalo dekle in Jernej se še ni počutil v življenju tako prijetno ko v njeni kamrici. — »Tončka je moja,« si je zatrjeval, »stara pa lahko odpira, kadar in komu hoče, samo meni naj da mir.«

Ostalo je pri tem.

Jernej in Tončka sta se kar vzela in zasedla prvo izbo, mati pa se je preselila v kamro, kakor je bilo v njeni mladosti.

Ocvirkova Jera je imela bajto in hčer, moža pa ne. Tako je bilo v bajti prijazno, zlasti še, kar je dorasla mlajša. Jelo se je in pilo in še harmonika je zahreščala ob nedeljah in praznikih, da so fantički vrtoglavo sukali razgreta dekleta. Zjutraj pa je potem marsikatera gospodinja zaman klicala najljubšo putko in marsikateri gospodar je grdo robantil, ko je našel mlako pod pipo v kleti. To so bile hude matere in grdogledi očetje! Toda mladina je zato mlada, da je razigrana in polna življenja ko napet cvetni popek. Hoče imeti svoje, Ocvirkova Jera pa tudi svoje in tako je bila njena bajta dom veselja in rajanja. Še zakonski možje so radi poškilili semkaj in krepostnim ženskam je bila v sitno skušnjava.

V to je cepnil tisti onegavi Jernej. Vzel je ljubeznivo Tončko in se postavil prav na prag ko objesten gospodar. Tončke ne da in še k Jeri se ne pride več zlahka; veselja in rajanja pa je tako samo po sebi konec. Val splošnega ogorčenja je zajel tudi mater Jero, ali pa njo še najbolj in je sredi zime pokazala zetu in hčeri vrata: »Dela ni, kruha ni, samo svoja sta pa tudi in svet je velik...«

Jernej Skutnik je bil zopet na cesti. Toda ne več sam; z njim je bila njegova žena Tončka.

Tončko je imel rad, zato mu je bilo sredi zime na cesti dvakrat težko. Toda Tončka je iz užaljenosti in trme, ljudskim marnjam nakljub in Jerneju na ljubo, prevzela svoj del bremena. Ni bilo lahko in skušnjava so se ko zajedavke zajedale v njeno dušo. Vrnila bi se bila v materino koč, kjer je bilo toplo tudi pozimi, kjer je poleg koruznega močnika bila na mizi večkrat tudi kaka pečenka, saj so hoste polne divjani in fantje spretni lovci, če je ne bi prevladovala kljubovalnost. — Da, nič napak ni bilo na Slemenih, dokler se ni priklatil tale — nebodigatreba — Jernej.

Takrat pa jo je Jernej ljubeče prišel k sebi. Pogledala ga je v velike deške oči; raznežila se je in stopala z njim naprej.

Po osojnih policah skalnatih sten Bele rebrji je še čepel umazan sneg in počejal blatno vodo po skalovju, ko je zaneslo Jerneja in Tončko tod mimo. Stroji so vrtali in ropotali,

drobili pa sejali kamenje, da sta se mlada popotnika ozrla po lomišču in po ljudeh.

Spogledala sta se. »Poskusil bom,« je dejal Jernej in stisnil ženi roko.

Njegovo telo se je domala zgubilo ob medvedje zajetni postavi delovodje. Stal je pred njim kakor šolarček in prosil, milo prosil: prijel bi za vsako delo, zadovoljen bi bil s slehernim plačilom, samo da se bo živelo.

»Naše delo je pretežko za tvoje roke,« se je nasmihal hrust. — »Sploh pa: delavec ne utegnemo odganjati.«

»Ne odganjajte me. Zavoljo žene mi dajte delo,« je molodoval Jernej.

»Tako, ženo imaš?« se je nasmejano čudil možak.

»Sprejmite mojega moža,« je tedaj posegel vmes pojč ženski glas.

Delovodja je pozabil oči na Tončki. Ustnice so mu vzdrgetale. Delal se je, ko da premišljuje, pa ni premišljeval, le Tončkino prikupno ženskost je goltal z lakotnimi pogledi; sklep je storil prvi hip.

»Poskusil bom pri gospodu,« je naposled odločil malomarno. Še enkrat je popasel poželjive poglede po mladi ženi in usta so se mu razkrečila v samovšečen režaj.

»Dobil boš delo v kamnolomu,« je zatrčila Tončka, ko sta šla dalje. — »Naporno delo... Ne vem...« je mrmrala zamišljeno. Čez čas pa je nedoločeno vzdihnila: »Uh, ta človek!«

Delovodja je odkazoval Jerneju delo, kjer je bil trenutno najbolj potreben. Povsod je moral biti, se sukati, tekat, delati in biti vsem na uslugu in zmeraj náred. Nikoli še ni toliko delal in bil tako slabo plačan kakor v Mernigovem kamnolomu Bela reber pod delovodjo Ferdom Grobljarjem. Kdaj bi že ušel iz kamnoloma, kjer tolče gospodarju zlatnike sebi pa še borne skorje trdega kruha ne; iz Bele rebrji, kjer so srca trša od skal, kjer kleše kamen, ki ga teži, če bi bil sam! Sel bi in bi kvečjemu pljunil, da bi pregнал še spomin. Tako pa: žena je tu in — živeti je treba...